

Internt partidemokrati hos portugisiske og spanske partier

Simen Raknes

Masteroppgave ved Institutt for statsvitenskap

UNIVERSITETET I OSLO

21.06.2016

Internt partidemokrati hos portugisiske og spanske partier

Copyright Simen Raknes

2016

Internt partidemokrati hos portugisiske og spanske partier

Forfatter: Simen Raknes

<http://www.duo.uio.no>

Sammendrag

Målet med denne oppgaven er å belyse portugisiske og spanske partiers grad av internt partidemokrati, samt å legge et grunnlag for videre forskning om politiske partier i nyere søreuropeiske demokratier. I oppgaven kartlegger og sammenligner jeg portugisiske og spanske partiers grad av internt partidemokrati med data som er samlet inn fra 2011 til 2013.

Eksisterende forskning om partier i nyere demokratier skaper en forventning om at portugisiske og spanske partier vil ha en relativt lav og nokså lik grad av internt partidemokrati, men sier ikke mye om hvor stor likheten er. Det finnes samtidig bidrag i partiorganisasjonslitteraturen som hevder at egenskaper og faktorer ved partiene kan føre til at de organiserer seg ulikt, noe jeg undersøker nærmere i denne oppgaven. I kjølvannet av den økonomiske krisen har det vært store protester mot mangel på demokrati i Portugal og Spania, og en har sett økt mistillit til politiske partier i de to landene. Dette gjør det særlig interessant å undersøke internt partidemokrati hos portugisiske og spanske partier.

For å måle portugisiske og spanske partiers grad av internt partidemokrati anvender jeg et datasett fra Political Parties Database-prosjektet (PPDB), som inneholder mye informasjon om flere viktige aspekter rundt partiers organisering. Med utgangspunkt i to tidligere anvendte sammensatte mål for internt partidemokrati, konstruerer jeg to indekser. Den første måler graden av forsamlingsbasert internt partidemokrati, mens den andre måler graden av direktdeltakelsesbasert internt partidemokrati..

Mine funn indikerer at disse to nyere søreuropeiske demokratiene har en relativt lav og nokså lik grad av IPD. Disse to funnene er med andre ord i tråd med forventningene fra tidligere forskning. Jeg finner også at det er noe variasjon mellom de to landenes partier, hvilket er interessant fordi det viser at de to landenes partier ikke er helt like. Funnene mine indikerer også at variasjonen først og fremst virker å være mellom partier internt i det enkelte land.

Jeg finner at det er mønstre i ulikhetene mellom partier på tvers av de to landene.

Portugisiske og spanske partier med høy andel offentlig partifinansiering, inkluderer partimedlemmer i større grad i former for direkte deltakelse, enn partier med lavere andel offentlig partifinansiering. Dette tyder på at det kan være en sammenheng mellom egenskaper og faktorer hos portugisiske og spanske partier og graden av internt partidemokrati i partiene.

Forord

Etter å ha bodd to år i Spania i løpet av studietiden min, har det vært veldig spennende å skrive masteroppgave om spanske og portugisiske partier. Masterstudiet har gitt meg to flotte år på Universitet i Oslo. Jeg vil her takke de som har hjulpet meg det siste året under arbeidet med denne oppgaven.

Til veilederen min, Elin Haugsgjerd Allern: Tusen takk for god rettleiding og grundige tilbakemeldinger. Jeg setter veldig stor pris på at du var så tilgjengelig hele veien frem til innlevering. Jeg vil også gi en stor takk for muligheten til å bruke data fra Political Parties Database – Prosjektet.

En stor takk går også til kjæreste, venner og familie, som har bidratt med alt fra gode diskusjoner og korrekturlesning til omsorg og oppvartning i innspurten. Dere er alle høyt verdsatt.

Feil i denne oppgaven er ene og alene mitt ansvar

Simen Raknes

Oslo, Juni 2016

Antall ord: 26768

Innholdsfortegnelse

1	Introduksjon	13
1.1	Politiske partier i nyere demokratier i Sør-Europa	13
1.2	Bakgrunn for oppgaven	13
1.3	Problemstillinger	16
1.4	Oppgavens struktur	17
2	Politisk utvikling og partier i Portugal og Spania	18
2.1	Politisk utvikling i Portugal	18
2.2	Politisk utvikling i Spania	20
2.3	Likheter og forskjeller	21
2.4	Portugisiske partier	22
2.4.1	Portuguese Communist Party (Partido Comunista Português, PCP)	22
2.4.2	Left Bloc (Bloco de Esquerda, BE)	22
2.4.3	Social Democratic Party (Partido Social Democrata, PSD)	23
2.4.4	Peoples Party (Centro Democrático e Social – Partido Popular, CDS- PP)	23
2.4.5	Socialist Party (Partido Socialista, PS)	23
2.5	Spanske partier	24
2.5.1	United Left (Izquierda Unida, IU)	24
2.5.2	Peoples Party (Partido Popular, PP)	24
2.5.3	Spanish Socialist Workers Party (Partido Socialista Obrero Español, PSOE)	25
2.5.4	Basque Nationalist Party (Partido Nacionalista Vasco, PNV)	25
2.5.5	Democratic Convergence of Catalonia- (Convergencia Democrática de Cataluña, CDC)	25
2.6	Konklusjon	26
3	Begrepsavklaring, teori og tidligere forskning	27
3.1	Introduksjon	27
3.2	Begrepet internt partidemokrati	28
3.3	Partimodelldebatten og utvikling over tid	30
3.4	Partier i nyere europeiske demokratier	31
3.5	Egenskaper og faktorer ved partier som hevdes å påvirke deres organisering og interne partidemokrati	34
3.6	Portugisiske partier	36
3.7	Spanske partier	37
3.8	Konklusjon	38
4	Metode	40
4.1	Introduksjon	40
4.2	Valg av land og partier	40
4.3	Data	42
4.4	Operasjonalisering av variabler	43
4.5	Grad av internt partidemokrati	44
4.6	To indekser for IPD	45
4.7	Indeks for forsamlingsbasert internt partidemokrati	46
4.7.1	Overordnet om indeksen	46
4.7.2	Reliabilitet	47
4.7.3	Tekniske problemer og sammenligningsgrunnlag	47
4.7.4	Manglende verdier	48

4.7.5	Organisatorisk struktur	48
4.7.6	Utforming av partiprogram.....	50
4.7.7	Ledervalg og kandidatvalg.....	50
4.8	Indeks for direkte deltakelsesbasert internt partidemokrati.....	52
4.8.1	Overordnet om indeksen.....	52
4.8.2	Utforming av partiprogram.....	53
4.8.3	Internt referendum for politiske avgjørelser.....	53
4.8.4	Ledervalg.....	53
4.8.5	Kandidatvalg.....	54
4.9	IPD etter andel offentlig partifinansiering	54
4.10	IPD etter partifamilie	55
4.11	IPD etter partiers alder	56
4.12	Konklusjon	58
5	Kartlegging av portugisiske og spanske partiers grad av internt partidemokrati	59
5.1	Introduksjon	59
5.2	Samlet deskriptiv statistikk	60
5.3	Forsamlingsbasert IPD i Portugal og Spania	61
5.4	Direkte deltakelsesbasert IPD i Portugal og Spania.....	61
5.5	Samlet grad av IPD i Portugal og Spania	62
5.6	Variasjon mellom partier på tvers av, og internt i Portugal og Spania.....	63
5.6.1	Oversikt over variasjon mellom partiene for forsamlingsbasert IPD.....	63
5.6.2	Oversikt over variasjon mellom partier for direkte deltakelsesbasert IPD	64
5.6.3	Variasjon på landnivå og mellom partier internt hvert land.....	65
5.7	Mønstre i variasjon etter egenskaper og faktorer ved partiene.....	66
5.7.1	Forsamlingsbasert IPD etter grad av offentlig partifinansiering.....	66
5.8	Direkte deltakelsesbasert IPD etter grad av offentlig partifinansiering.....	66
5.8.1	Forsamlingsbasert IPD etter partifamilie.....	67
5.8.2	Direkte deltakelsesbasert IPD etter partifamilie.....	68
5.8.3	Forsamlingsbasert IPD etter partienes alder.....	69
5.8.4	Direkte deltakelsesbasert IPD etter partienes alder.....	70
5.9	En nærmere analyse av utvalgte variabler	71
5.9.1	Forsamlingsbasert IPD og ansvarliggjøring av partiledere	71
5.9.2	Direktedeltakelsesbasert IPD og interne referendum	72
5.9.3	Direkte deltakelsesbasert IPD og partiledervalg.....	73
5.10	Konklusjon	74
6	Diskusjon og oppsummering av funn	75
6.1	Introduksjon	75
6.2	Grad av internt partidemokrati	75
6.3	Variasjon i grad av internt partidemokrati.....	76
6.4	Variasjon mellom partier internt i landene, eller mellom portugisiske og spanske partier	78
6.5	Mønstre i ulikhet på tvers av de to landene	79
6.6	Konklusjon.....	83
7	Konklusjon.....	85
	Litteraturliste	89

1 Introduksjon

1.1 Politiske partier i nyere demokratier i Sør-Europa

Analyse av politiske partier er et av de viktigste forskningsfeltene i komparativ politikk. En av hovedgrunnene til den store interessen for å studere partier, er fordi de anses å være de viktigste strukturene som bygger bro mellom folket og politikerne. Dette gjør at flere hevder at politiske partier er nødvendige for å ha et fungerende demokrati (Luther & Muller-Rommel, 2002:3). Siden partiene har en spesielt viktig rolle for demokratiet, har det tidligere blitt forsket mye på politiske partier. Det har imidlertid vært størst fokus på de eldre europeiske demokratiene. De nyere demokratiene i Sør-Europa har fått mindre oppmerksomhet.

I denne oppgaven vil jeg undersøke og sammenligne portugisiske og spanske partier. De to landenes partier er interessante å sammenligne fordi landene gikk fra autoritært styre til demokrati nesten samtidig, samt at de har lignende valg- og partisystemer. Samtidig er det også ulikheter mellom de to landene. Spania er svært desentralisert og sentrum-periferi er en viktig politisk skillelinje i den spanske politikken. Portugal har på den annen side en sentralisert stat. De to landene har også ulike styreformer. Spania er et konstitusjonelt monarki, mens Portugal har en semipresidentialistisk styreform. Disse likhetene og ulikhetene gjør det fruktbart å sammenligne de portugisiske og spanske partiene. Videre får jeg ved å analysere disse to landenes partier forsket på to av de tre nyere demokratiene i Sør-Europa.

1.2 Bakgrunn for oppgaven

Portugal og Spania blir kategorisert som nyere demokratier, men har nå hatt over førti år med demokrati, noe som har ført til at partisystemene tilsynelatende har blitt stabile og institusjonaliserte. Lisi (2015:182) peker imidlertid på at den økonomiske krisa som særlig har rammet Sør-Europa hardt siden 2008, har ført til svekkelser av stabiliteten til partisystemene i de nyere søreuropeiske demokratiene. I kjølvannet av den økonomiske krisa har partier i de nyere demokratiene i Sør-Europa de siste årene fått mer oppmerksomhet, som følge av voksende mistillit til partiene og til den politiske eliten. Dette var bakgrunnen for en av de viktigste politiske mobiliseringene i Spania i nyere tid, som skjedde 15. mai 2011. Da det nærmet seg lokal- og regionalvalg samlet titusener av borgere seg i over 50 byer. De

demonstrerte under en felles plattform mot mangel på demokrati og mot korruperte bånd mellom politikere og den økonomiske eliten i landet (Hughes, 2011:407-408). Litt tidligere, 12. mars samme år, var det i Portugal over 200 000 mennesker som demonstrerte for Portugals ”desperate generasjon”. Dette var den største protesten i Portugal siden revolusjonen i 1974-1975 (Accornero & Pinto, 2014:493). Ut fra disse protestene kan det virke som om deler av borgerne i Spania og Portugal ikke er fornøyde med landenes demokrati, og at de ikke føler seg representert av den politiske eliten.

I Portugal har ikke den økonomiske krisa fått store konsekvenser for landets partisystem. Man har sett en liten fragmentering av partisystemet, der venstresiden har fått større oppslutning, men det har enda ikke blitt dannet protestpartier, og det har heller ikke vært en stor velgerflukt fra partiene som har regjert siden 2008. Disse partiene har med andre ord så langt klart å gjennomføre sparetiltak uten at det har ført til dramatiske tap av velgere. I Spania ser man derimot økende ustabilitet og endringer i partisystemet ved at protestpartier har fått økt oppslutning (Lisi 2015:182). Den økte oppslutningen til de to nye partiene Podemos og Ciudadanos, hevdes å ha ført til at Spania under parlamentsvalget i desember 2015 ikke fikk noen majoritet som ble enig om å regjere. Spania har nå vært seks måneder uten regjering. Dette er oppsiktsvekkende fordi Spania har hatt et stabilt to-parti system siden overgangen til demokrati (Jensen, 2016).

Protestene mot mangel på demokrati og voksende mistillit til politiske partier og den politiske eliten i Portugal og Spania, gjør det veldig tidsaktuelt å undersøke de portugisiske og spanske partiene nærmere. Fordi partier hevdes å fungere som en bro mellom folket og de som styrer (Carty, 2013:11), og siden det har vært en voksende mistillit til demokratiet og politiske partier i Portugal og Spania, er det interessant å undersøke nærmere hvor sterke koblinger de etablerte partiene som det protesteres mot, har til sivilsamfunnet.

Både partimedlemskapsorganisasjonens styrke og internt partidemokrati er viktige elementer i partienes koblinger til sivilsamfunnet. Når det gjelder partimedlemskapsorganisasjonens styrke, så viser komparativ forskning at det nå er en tendens til synkende partimedlemskap over hele Europa, og at partiene sliter med rekruttering og opprettholdelse av medlemskapsorganisasjonene sine. Selv om disse funnene, som gjelder både eldre og nyere demokratier i Europa, kan tyde på en lik utvikling, finnes det også unntak. For eksempel er Spania et unntak fra den generelle trenden, siden det er det eneste landet der en har sett en

jevn økning i partimedlemmer over tid (Van Biezen & Poguntke, 2014:206-206). På den andre siden kan en se at Portugal og Spania i 2008 hadde henholdsvis 3,8 pst. og 4,4 pst. partimedlemmer av elektoratet, mens de eldre europeiske demokratiene gjennomsnittlig hadde 5,7 pst. partimedlemmer av elektoratet (Van Biezen, Mair & Poguntke, 2012:27-29). De portugisiske og spanske partiene har med andre ord færre partimedlemmer enn partiene i de eldre demokratiene.

Den generelle nedgangen i partimedlemskap forklares blant annet med at partiene i dag har færre grunner til å rekruttere og holde på partimedlemmer, ettersom meningsmålinger, reklamebyråer og kommunikasjonsteknologi har gjort partiene mindre avhengige av partimedlemmer som frivillige bidragsytere til valgkampanjer. Økning i statlig støtte til partier er en annen faktor som kan gjøre at partiene ikke lenger har like stor økonomisk motivasjon til å rekruttere og holde på medlemmer (Young, 2013:72-73). Van Biezen (2005:164) hevder at fordi partiene i de nyere demokratiene mottok statlig støtte fra de ble dannet, førte dette til at de aldri hadde finansielle insentiver til å oppnå en sterk kobling til samfunnet og partimedlemmer.

Det er forsket mye på partimedlemmer, og som en kan se i avsnittet over, finnes det flere bidrag som diskuterer og kartlegger antall partimedlemmer både i de eldre og de nyere europeiske demokratiene. Man vet mindre om den delen av partienes kobling til sivilsamfunnet som handler om internt partidemokrati når det gjelder de nyere sør-europeiske demokratiene. Protestene i Portugal og Spania mot mangelen på demokrati og mot de politiske partiene, gjør det interessant å analysere hvor internt demokratiske de portugisiske og spanske partiene er. Det er det jeg skal gjøre i denne oppgaven.

Som tidligere nevnt er det forsket mye på politiske partier i eldre demokratier, mens det er forsket mindre på nyere europeiske demokratier. Den eksisterende forskningen hevder blant annet at partier i nyere europeiske demokratier preges av svake medlemskapsorganisasjoner, og at de har sentraliserte og lite inkluderende partiorganisasjoner sammenlignet med partiene i de eldre europeiske demokratiene. Dette gir forventninger om at partier i de nyere demokratiene har en lav grad av internt partidemokrati. Men forskningen på partier i nyere demokratier sier lite om hvorvidt dette er et uniformt trekk ved alle partier i nyere demokratier, eller om det finnes variasjon mellom partier internt i land eller mellom ulike lands partier.

Den eksisterende forskningen på portugisiske og spanske partier viser blant annet at de portugisiske og spanske partiene er sentraliserte og lite inkluderende når det gjelder kandidatvalg og partiledervalg. Selv om det er gjort en del forskning på partier i de nyere søreuropeiske demokratiene, fokuserer de som oftest på ett av landene. Det mangler derfor systematiske sammenligninger mellom portugisiske og spanske partiers grad av internt partidemokrati.

I denne oppgaven skal jeg analysere de portugisiske og spanske partiene med nye data, noe som vil gi en oppdatert oversikt og sammenligning av de etablerte portugisiske og spanske partienes grad av internt partidemokrati. Denne sammenligningen er interessant av flere grunner:

- de to landenes partier har blitt aktuelle etter protester og økende mistillit til politiske partier i de to landene,
- mangelen på kunnskap om variasjon mellom partier internt i nyere demokratier, og mellom partier i ulike nyere demokratier,
- det har ikke tidligere blitt gjort en bred systematisk sammenligning av internt partidemokrati mellom de portugisiske og spanske partiene.

1.3 Problemstillinger

I avsnittet over pekte jeg på at det finnes begrenset empiri om, og mangel på sammenligninger av portugisiske og spanske partiers grad av internt partidemokrati.

Opgavens problemstillinger, som jeg nå vil presentere, har jeg utarbeidet med det mål å kunne bidra til kunnskap om dette:

1. *Hvilken grad av internt partidemokrati har partiene i de to nyere søreuropeiske demokratiene, Portugal og Spania?*
2. *Er det forskjell på de portugisiske og spanske partienes grad av internt partidemokrati?*
3. *Synes variasjonen først og fremst å handle om at spanske og portugisiske partier er ulike, eller synes variasjonen å være mellom partier internt i hvert land, og er det noen mønstre som er i tråd med partiorganisasjonslitteraturens forventninger?*

Ut i fra problemstillingene over ser man at det er partier som er analyseenheter. Jeg vil både undersøke internt partidemokrati for partiene i hvert land, og sammenligne de portugisiske og spanske partiene. For å belyse problemstillingene vil jeg bruke nye data¹ som er samlet inn fra perioden 2011-2013. Jeg vil bruke to indekser for å måle de portugisiske og spanske partienes grad av internt partidemokrati.

1.4 Oppgavens struktur

I kapittel to vil jeg gi en kort introduksjon til den politiske utviklingen som har skjedd i Portugal og Spania i nyere tid. Der vektlegger jeg perioden fra overgangen til demokrati og frem til i dag. Jeg vil også presentere de to landenes partier som i denne perioden har vært representert i parlamentet. Kapittel tre begynner med en begrepsavklaring av internt partidemokrati, og deretter gjennomgår jeg teori og tidligere forskning.

I kapittel fire beskriver jeg hvilke metoder jeg skal bruke for å belyse oppgavens problemstillinger. Dette omfatter blant annet valg av land, data, og en drøfting av de to indeksene jeg skal bruke for å måle grad av internt partidemokrati.

Videre vil jeg i kapittel fem kartlegge portugisiske og spanske partiers grad av internt partidemokrati ved å bruke de to indeksene. Jeg vil også undersøke om en kan se noen mønstre i grad av internt partidemokrati for partier på tvers av de to landene etter andel offentlig partifinansiering, ideologi og etter partiers alder. I kapittel seks drøfter jeg og oppsummerer funnene i lys av oppgavens problemstillinger. Til slutt konkluderer jeg i kapittel syv med hva jeg har funnet ut i denne oppgaven. Jeg peker også på noen interessante temaer for fremtidig forskning.

---

¹ Political Parties Database-prosjektet (PPDB) (politicalpartydb.org)

2 Politisk utvikling og partier i Portugal og Spania

2.1 Politisk utvikling i Portugal

Diktaturet i Portugal som begynte i 1926, endte med militærkuppet den 25. april 1974. Men det førte ikke umiddelbart til dannelsen av et demokratisk regime, men til at Portugal ble styrt av en venstrerevolusjonær militærjunta. Demokratiseringen i Portugal kan dermed ses på som resultatet av to overganger, der den første endte det autoritære regimet til Salazar og ga den venstrerevolusjonære militærjuntaen makt, mens den andre overgangen var en gradvis avskaffelse av militærets makt, og fjernet mye av det revolusjonære innholdet i grunnloven. En kan derfor dele den politiske utviklingen i Portugal siden militærkuppet i 1974 inn i tre faser.

Den første fasen som varte fra 1976 til 1982, var preget av et ustabil styre ved at det var syv ulike regjeringer på fem år. Militæret hadde en dominerende rolle i denne perioden, og presidenten hadde mye makt, i tillegg til at grunnloven var veldig begrensende. På grunn av ønsket om endring blant folket som hadde akkumulert under diktaturet, og kommunistpartiets sentrale rolle etter militærkuppet i 1974, førte dette til at alle partiene som ble dannet etter kuppet i sine første år posisjonerte seg på venstresiden i den portugisiske politikken. Den andre fasen varte fra 1982 til 1987. Denne perioden begynte med grunnlovsreformer som svekket militærets rolle i politikken og begrenset presidentens makt. Partisystemet var preget av ustabilitet grunnet hyppige regjeringsskifter. Den tredje fasen begynte i 1987 med dannelsen av den første av flere stabile ettparti flertallsregjeringer Bruneu et al. (2001:37-40).

I Portugal skjedde det store endringer i de politiske institusjonene i perioden under overgangen til demokratiet. Særlig skjedde det viktige forandringer i det en kan hevde er de to viktigste aspektene ved demokratiske regimer, nemlig styreform og valgsystem. Etter forhandlinger frem mot grunnloven i 1976 ble det vedtatt at Portugal skulle ha en semipresidentialistisk styreform. Argumentet for dette var blant annet å finne et kompromiss mellom å ha en sterk statsminister, slik det hadde vært under diktaturet, og farene med å ha et fragmentert og svakt parlament som førte til at den Første Republikken som varte fra 1910 til 1926, mislyktes. Derfor ble det flertall blant de største partiene for å innføre direkte valg av

president, en funksjon som ble tillagt nok makt til å gi partisystemet stabilitet, ved at det hovedsakelig var statsministeren som ble ansvarliggjort overfor parlamentet. Presidenten har makt til oppløse parlamentet under spesielt kritiske forhold, vetomakter, og muligheten til å holde folkeavstemminger. Regjeringen er for øvrig ansvarlig ovenfor parlamentet, og statsministerens politiske og organisatoriske makt har økt med årene, særlig etter 1987, da partisystemet har vært preget av stabile ettparti flertallsregjeringer. Det semipresidentialistiske systemet kan hevdes å ha bidratt til at en i Portugal siden 1987 har hatt tendenser til et to-parti-system. Dette er fordi det bare er presidentkandidater fra de to største partiene som har mulighet til å vinne, noe som gir insentiver til å stemme strategisk, og som kan føre til at velgere fra de mindre partiene stemmer på de to største partiene. Den semipresidentialistiske styreformen hevdes det for øvrig ikke har hatt særlig påvirkning på partienes interne partipolitikk og struktur. (Lisi, 2015:19-21) .

Når det gjelder valgsystemet så har Portugal siden det første demokratiske valget i 1975 hatt proporsjonale valg gjennom D'Hondt metoden, der den gjennomsnittlige størrelsen på valgdistrikt er relativt stor, nesten dobbelt så stor som i Spania. Samtidig er det stor forskjell på størrelsen av valgdistriktene. I de små distriktene økes insentivene til strategisk stemming, og de små partiene har bare hatt mulighet til å vinne seter i de to største valgdistriktene, Lisboa og Porto. Fordi proporsjonaliteten er begrenset i de mindre valgdistriktene, noe som er til fordel for de største partiene, bidrar også dette til at hoveddimensjonen i valgene er konkurransen mellom Socialist Party og Social Democratic Party (Lisi, 2015:6-11). Det var en generell tendens fra 1987 til 2005 at disse to partiene fikk flesteparten av stemmene, og at de har dominert alle regjeringene i perioden. Disse to partiene sammen med Portuguese Communist Party og Peoples Party har vært de viktigste politiske partiene i Portugal i denne perioden. Noen mindre partier har også fått seter i parlamentet, og da særlig partiet Left Bloc (Lisi, 2015:6-7).

Fordi disse to partiene alltid har sittet i regjering, og det at de også har styrt alene ved flertallsregjeringer, til tross for et proporsjonalt valgsystem, gjør at en kan karakterisere partisystemet som et imperfekt to-parti system (Jalali, Silva & Moreira, 2012:301). I etterkant av den økonomiske krisa som inntraff i 2008, og som har rammet sør Europa særlig hardt, har en sett fragmentering av partisystemet, og det har blitt dannet nye partier. På den andre siden har ikke de portugisiske regjeringspartiene merket noen dramatiske konsekvenser av den innstrammingspolitikken de har ført. Partisystemet i Portugal har derfor holdt seg ganske

stabilt gjennom den økonomiske krisa, i motsetningen til partisystemene i flere av de andre sør europeiske landene (Lisi, 2015:182).

2.2 Politisk utvikling i Spania

I motsetning til den revolusjonære overgangen til demokrati i Portugal, så skjedde overgangen til demokrati i Spania innenfor de institusjonene og rammeverket som hadde blitt etablert under styret til Franco. Demokratiet i Spania ble relativt fort konsolidert innen omtrent de fem første årene etter det første demokratiske valget. Mens det i Portugal er presidenten som er statsoverhode, så er Spania et konstitusjonelt monarki, der kongen er statsoverhode, og statsministeren er sjef av regjeringen som har utøvende makt. Franco kom til makten ved å kaste den Andre Republikken i Spania etter den spanske borgerkrigen som varte fra 1933-1936. På 1960- tallet da Franco ble eldre, begynte han å lete etter sin etterkommer. Valget hans falt på prins Juan Carlos, som skulle bli kronet som konge etter Francos død. Men kong Juan Carlos ble fort populær blant folket og ble politisk viktig for overgangen til demokratiet. Juan Carlos hadde rollen som leder av de militære styrkene, og under statskuppet som ble utført av paramilitære styrker i 1981, var hans rolle som leder av militæret og tilhenger av demokratiet sentralt for at kuppet mislyktes. Selv om Juan Carlos hadde en viktig politisk rolle under overgangen til demokrati, har den spanske kongen i dag bare en symbolsk rolle som statsleder (Bruneau et al., 2001:45-58).

Spania har flere kulturelle identiteter og språk, og etter innføringen av demokratiet har Spania gått fra å være en veldig sentralisert stat under Franco regimet, til å i dag ha en svært desentralisert struktur sammenlignet med andre europeiske land (Astudillo, 2012: 29). Spania har særlig to sterke regioner, Baskerland og Katalonia, som har egne kulturelle identiteter og regionale partier. Landet er delt inn i 17 autonome regioner der alle har fått tildelt makt på regionnivå, mens Baskerland og Katalonia har blitt tildelt størst grad av autonom makt (Van Biezen & Hopkin, 2006:10). Ramiro & Morales (2010:72) peker på at sentrum-periferi er i sammen med den tradisjonelle venstre-høyre dimensjonen de to viktigste skillelinjene i konkurransen mellom de spanske partiene.

I den første delen av overgangsperioden i Spania var konsensus sentralt under prosessen for å bestemme veien videre. Det var bred deltakelse fra nesten alle betydningsfulle politiske grupper. Selv om konsensus var viktig i overgangsperioden og under konsolideringen av

demokratiet, så har Spania et valgsystem som gir de største partiene overrepresentasjon og de mindre partiene underrepresentasjon i parlamentet (Bruneau et al., 2001:49-50). Den spanske valgmetoden ble designet spesielt for å gi partisystemet en høy grad av stabilitet.

Proporsjonaliteten i valgsystemet ble begrenset ved å anvende D'Hondt metoden samtidig som det er mange små valgdistrikter. Det er et lavt antall seter i parlamentet, og sperregrensen er på 3 pst. Dette er faktorer som er til fordel for de to største partiene, Spanish Socialist Workers Party og Peoples Party.

Valgsystemet gir også en fordel til regionalistiske partier som har mange velgere konsentrert på små områder, mens det er ufordelaktig for mindre partier som United Left (Gòmez & Verge, 2012:317). Derfor kan man hevde at valgsystemet har bidratt til at Spania siden det første demokratiske valget ble holdt, alltid har hatt ett-parti regjeringer (Bruneau et al., 2001:49-50). Siden den økonomiske krisa traff Europa i 2008 har man sett signifikante endringer i det spanske partisystemet fordi de to største partiene har mistet et betydelig antall velgere til de to nye partiene Podemos og Ciudadanos, som ble dannet etter krisa inntraff Spania (Lisi, 2015:191).

2.3 Likheter og forskjeller

Det er både likheter og forskjeller mellom den politiske utviklingen i Portugal og Spania. Begge landene gikk fra å være diktaturer til demokrati nesten samtidig. Mens Spania hadde en rask konsolidering av demokratiet, skjedde dette mer gradvis og over lengre tid i Portugal. I Portugal skjedde det ett større brudd med de tidligere politiske institusjonene ved at det ble innført en semipresidentialistisk styreform, mens monarkiet i Spania som ble innført etter Francos død ble videreført. En kan også se noen små ulikheter ved deres valgsystemer fordi Spania har gjennomsnittlig mindre valgkretser enn hva som er tilfellet i Portugal. På den andre siden favoriserer valgsystemene i begge landene de største partiene. En kan se noen forskjeller ved partisystemene ved at partisystemet i Portugal ble dominert av to partier først etter 1987, og det har forekommet koalisjonsregjeringer med mindre partier, mens det i Spania har vært ettparti regjeringer helt siden det første demokratiske valget. Men fordi det i begge landene hovedsakelig har vært de to største partiene som har regjert kan man hevde at de har ett lignende partisystem. En viktig forskjell mellom de to landene er at Spania har flere kulturelle identiteter og språk og har derfor utviklet seg til å bli ha en svært desentralisert stat, mens det i Portugal på den andre siden er mindre diversitet i befolkningen, og landet har en

sentralisert stat. I Spania er den regionale dimensjonen viktig i politikken ved at regionale partier er viktige politiske aktører.

Det er derfor noen vesentlige forskjeller mellom de to landene både når det gjelder måten overgangen til demokratiet skjedde på, styreform, og grad av sentralisering. Samtidig har landene en ganske lignende historie, valgsystem og partisystem. I de neste avsnittene skal jeg kort beskrive de partiene som har hatt størst parlamentarisk representasjon i Portugal og Spania, og dermed har vært de viktigste partiene i de to landene.

2.4 Portugisiske partier

2.4.1 Portuguese Communist Party (Partido Comunista Português, PCP)

Portuguese Communist Party ble grunnlagt i 1921 og er dermed det eldste portugisiske partiet. Det var den eneste aktøren under diktaturet som var en effektiv motstandsbevegelse med en relativ solid partiorganisasjon (Van Biezen, 2003:54). Den sterke rollen partiet hadde i denne perioden bidro til å styrke den allerede solide partiorganisasjonen partiet hadde bygget opp under diktaturet. Partiet har hatt stor valgoppslutning sammenlignet med andre venstreradikale partier i Europa, da det i 1983 hadde en valgoppslutning på 18.1 pst. Men det har mistet velgere over tid, og i 1991 fikk det en valgoppslutning på 8.8 pst. Siden 1991 har partiet hatt en stabil valgoppslutning. Fordi partiet er venstreradikalt og antiestablishment, har det blitt ekskludert fra regjeringsdeltakelse (Lisi, 2013:22-24).

2.4.2 Left Bloc (Bloco de Esquerda, BE)

Partiet ble dannet i 1999 av de to små venstreekstreme partiene Revolutionary Socialist Party, og Popular Democratic Union. Disse to partiene hadde hovedsakelig støtte blant de unge og studenter, og de hadde en rigid ideologi og en sentralisert partistruktur. Målet deres var å få en samlet venstreside og tiltrekke seg nye velgere (Lisi, 2009:128-131). Left Bloc har mange likhetstrekk med det en kaller nyere venstreliberalistiske partiene ved at Left Bloc i sitt første partiprogram hadde både tradisjonelle sosialistiske standpunkter, men også prioriterte nye temaer i den portugisiske politikken som blant annet økologiske saker, kjønn, rasediskriminering, liberale holdninger til rusmidler, og at det skulle ha en flat organisatorisk struktur (Lisi, 2009:132-133). Partiet har hatt en gradvis økning fra sitt første valg i 1999 da det fikk 2.4 pst. til valget i 2006 da det fikk 9.9 pst. oppslutning. Dette partiet har som

Portuguese Communist Party ikke deltatt i regjering blant annet på grunn av deres antiestablishment pregede ideologi (Lisi, 2013:22).

2.4.3 Social Democratic Party (Partido Social Democrata, PSD)

Social Democratic Party ble grunnlagt i 1974 under navnet the Democratic Peoples Party. Revolusjonen som kastet diktaturet og sympatien for venstresiden i politikken blant folket, førte til at partiet fremmet sosialdemokratisk politikk og byttet navn til Social Democratic Party. Partiet bevegde seg etter hvert mot høyresiden i den portugisiske politikken. Partiet har hatt moderate partiprogrammer som har tiltrukket seg velgere fra sentrum, og høyresiden. Partiet var i en periode preget av mye interne konflikter. Men da de fikk en ny karismatisk leder, Cavaco Silva i 1985, som også vant presidentvalget samme året, og partiet vant absolutt majoritet i parlamentsvalget i 1987 og i 1991, ble dette endret. Cacao Silva gikk av som leder i 1995, samme året som Socialist Party vant parlamentsvalget. Dette førte til at partiet ikke deltok i regjering for første gang på 18 år (Van Biezen, 2003:56-57). Det er et av de to største partiene i Portugal sammen med PS, og ett av disse to partiene har alltid regjert.

2.4.4 Peoples Party (Centro Democrático e Social – Partido Popular, CDS- PP)

Partiet ble dannet i 1974 og dets konservative og kristendemokratiske profil ga det liten suksess de første årene på grunn av venstresidens popularitet blant folket (Van Biezen, 2003:57). Sousa (2001:159) peker på at partiet har vært mye preget av lederskapsstrid, og at dette har ført til endringer i partiets politikk der partiet har byttet på mellom å være kristendemokratisk, liberalkonservativ og populistisk, ut ifra deres endrede lederskap. Texeira, Tsatsanis & Belchior (2014:3) hevder partiet i dag er et sentrumshøyreparti, som ligger lengre til høyre enn Social Democratic Party. Det representerer hovedsakelig kristendemokratiske verdier og konservative velgere. Selv om partiet som oftest har hatt under 10 pst. oppslutning, har det vært del av flere koalisjonsregjeringer

2.4.5 Socialist Party (Partido Socialista, PS)

Partiet ble dannet i 1973 i Tyskland av en gruppe sosialister som levde i eksil. Dette gjør at sammen med kommunistpartiet er ett av to partier som ble dannet før diktaturets fall. Under overgangen til demokrati var partiet en blanding av en rekke ulike grupper og bevegelser på venstresiden som ikke identifiserte seg med kommunistpartiet. Dette var alt fra tilhengere til

blandingsøkonomi til venstreekstremister. Det ble det største partiet i parlamentsvalgene i 1975 og 1976. Over tiden har partiet beveget seg ideologisk mot sentrum. I 1986 fjernet det alle referanser til marxisme som grunnlag for sine politiske standpunkter. I forkant av valget i 1995 forsøkte partiet å tiltrekke seg velgere fra middelklassen, og det ble det største partiet i parlamentet med 43,8 % valgoppslutning og dannet mindretallsregjering (Van Biezen, 2003:55). Som jeg nevnte i avsnittet over er Socialist Party sammen med Social Democratic Portugals største partier som har byttet om å sitte i regjering.

2.5 Spanske partier

2.5.1 United Left (Izquierda Unida, IU)

Spanish Communist Party (PCE) led av dårlige valgresultater og interne konflikter som førte til at lederskapet ønsket å gjøre endringer. Det gjorde de ved å danne den nye partiorganisasjonen United Left i 1986, der de inkluderte flere småpartier på den spanske venstresiden. Partiet skulle være mer internt demokratisk, og også ha med nye saker som feminisme og miljø for å tiltrekke seg flere velgere. Selv om planen var å oppløse de ulike partiene til én organisasjon, så var det i stor grad Kommunistpartiet som kontrollerte partiet. Det har ført til at partiet har holdt på en tradisjonell venstreradikal identitet. Medlemmer fra de andre mindre partiene har gradvis meldt seg ut, og kommunistpartiet har siden midten av 2000 tallet vært det eneste relevante partiet igjen i United Left. Valgoppslutningen til United Left i parlamentsvalg fra 1986 til 2011 variert fra 3,8 til 10,5 pst. (Ramiro & Verge, 2013:44).

2.5.2 Peoples Party (Partido Popular, PP)

Partiet ble dannet av den konservative lederen Manuel Fraga i 1976 under navnet Peoples Alliance. Det var noe usikkerhet rundt partiets ideologi i de første årene etter dannelsen, blant annet på grunn av at sentrale personer i partier tidligere var tilhengere av Franco. Partiet ble relansert 1989 under navnet Peoples Party, og med en klarere ideologisk retning. Partiet hevdes å være et sentrum høyre parti som har tilhengere blant Spanias konservative, liberale og kristendemokratiske velgere (Newton, 1997:200). I tiden etter 1989 har partiet hatt suksess med å kvitte seg med bagasjen fra Franco-tiden, og det blir nå sett på mer som et moderne konservativt europeiske parti (Gunther, Montero & Botella, 2004:252). PP er som tidligere nevnt ett av Spanias to største partier, og partiet har sammen med PSOE byttet om å sitte i regjering.

2.5.3 Spanish Socialist Workers Party (Partido Socialista Obrero Español, PSOE)

Partiet ble dannet i 1879, og er det eldste spanske partiet. Etter borgerkrigen i Spania dro partiledelsen til Frankrike for å leve i eksil. Spanish Socialist Workers Party var redd for å bli utkonkurrert av det Spanske Kommunistpartiet, fordi det hadde en sterkere partiorganisasjon. Men partiet gjorde et godt valg i 1977, og oppnådde 29 % oppslutning. Partiet var i utgangspunktet et radikalt venstreparti, men i 1979 ble det vedtatt å redusere partiets marxistiske grunnlag, og bevege partiet mer mot det politiske sentrum. I 1982 vant partiet sitt første parlamentsvalg, og de vant resten av valgene frem til parlamentsvalget i 1996, da PP tok over regjeringmakten (Magone, 2004:94-97). Spanish Socialist Workers Party er derfor ett av de to største spanske partiene, og har sammen med Peoples Party, byttet om å styre landet.

2.5.4 Basque Nationalist Party (Partido Nacionalista Vasco, PNV)

Basque Nationalist Party er det eldste regionale partiet i Spania. Det ble dannet i 1895 for å fremme baskisk språk og kultur. Partiet blir brukt som en kanal for å fremme det politiske synet til det baskiske folket i Spania. Ideologien er hovedsakelig basert på baskisk uavhengighet, men har variert fra å ønske total uavhengighet fra Spania, til å godta å være en provins i Spania med egen grad av autonomi (Newton, 1997:207). Utover den regionalistiske politikken er partiet ett sentrums-høyre parti. Partiet har hatt en signifikant rolle både i den regionale, og den nasjonale politikken. I den nasjonale politikken har det vært et støtteparti ved mindretallsregjeringer som har sikret majoritet i parlamentet (Ramiro & Morales, 2010:73).

2.5.5 Democratic Convergence of Catalonia- (Convergència Democràtica de Catalunya, CDC)

Partiet ble dannet i 1974 og er det største partiet i sentrum høyre koalisjonen Convergence and Union, som det formet sammen med Democratic Union of Catalonia (UDC). DCC hevdes det kan bli sett på som en oppdatert versjon av det første Katalanske nasjonalist partiet, Catalan Regionalist League, men har i en lengre periode hatt gode forhold til Madrid (Newton 1997:210-211). Koalisjonen har vært preget av mye interne konflikter. En viktig årsak til denne konflikten har vært at Democratic Convergence of Catalonia er mer radikale i

å fremme Katalansk uavhengighet. Mens UDC ønsker høyeste grad av autonomi innen den spanske staten, så ønsker DCC å oppnå total uavhengighet (Magone, 2009:169-170).

2.6 Konklusjon

I dette kapitlet har jeg gitt en kort introduksjon til den politiske utviklingen i Portugal og Spania. Jeg pekte på at det finnes likheter og forskjeller mellom den politiske utviklingen i de to landene. Begge landene gikk fra å være diktaturer til demokrati nesten samtidig. I Portugal skjedde det et større brudd med de tidligere politiske institusjonene ved at det ble innført en semipresidentialistisk styreform, mens monarkiet i Spania ble videreført. Begge landene har utviklet valgsystemer som favoriserer de største partiene. I begge landene har det hovedsakelig vært de to største partiene som har regjert. En viktig forskjell mellom de to landene er at Spania har flere ulike kulturelle identiteter og språk, og har derfor utviklet seg til å bli ha en svært desentralisert stat. Portugal har ikke samme type mangfold, og landet har en sentralisert stat. I siste delen av kapitlet presenterte jeg de portugisiske og spanske partiene, som historisk har hatt størst representasjon i landenes parlamenter, og som en vil se senere, er de partiene jeg kommer til å analysere i denne oppgaven.

3 Begrepsavklaring, teori og tidligere forskning

3.1 Introduksjon

Det har vært mye debatt rundt hva som former og endrer politiske partier. Jeg skal fokusere på den delen av partiorganisasjonslitteraturen som handler om internt partidemokrati. Det er blant annet uenighet om i hvilken grad partiers organisering blir påvirket av eksterne omgivelser, eller faktorer internt i partiet. Som en kan se i bidragene jeg skal presentere i avsnittene under, handler mye av partiorganisasjonsdebatten om endring over tid. I denne oppgaven skal jeg bruke tverrsnittsdata. Jeg vil derfor ikke analysere partiendring over tid, men hvordan partiene ser ut i dag. Fordi partiendring er en sentral del av debatten, er det likevel hensiktsmessig å gi en oversikt over de viktigste bidragene som handler om partiendring. Dette er fordi teoriene om partiendring peker på ulike aspekter ved hvordan partier organiserer seg, noe som er relevant for hvordan partiene ser ut i dag.

I dette kapittelet vil jeg begynne med en begrepsavklaring og diskusjon av begrepet internt partidemokrati, ettersom jeg vil fokusere på dette begrepet når jeg diskuterer partiorganisasjonslitteraturen og tidligere forskning. Jeg peker videre på hvilke aspekter ved begrepet jeg vil fokusere på og hvorfor. Jeg vil også kort gjennomgå partimodelldebatten, der jeg viser at denne gir forventninger om at partier som operer i samme omgivelser, vil ha lignende former for organisering. Videre vil jeg fokusere på *kartellpartimodellen*, som hevder at offentlig partifinansiering er en særlig viktig faktor i partiers omgivelser, og hvilke antakelser partimodellen gir for partiers interndemokrati. Jeg vil også vise at partifinansiering er viktig i debatten om IPD i nyere demokratier, og peke på andre aspekter som vektlegges i tidligere forskning om partier i nyere demokratier, og hvilke forventninger disse bidragene gir oss om internt partidemokrati hos de portugisiske og spanske partiene. Videre vil jeg se på forskning som er gjort om portugisiske og spanske partier, og hvilke antakelser en kan trekke ut fra denne forskningen. Med utgangspunkt i den tidligere forskningen om partier i Portugal og Spania, vil jeg hevde at denne oppgaven kan være et nyttig bidrag i debatten om partiorganisering i de nyere søreuropeiske demokratiene.

Til slutt viser jeg til perspektiver som hevder at egenskaper og faktorer hos partiene påvirker deres organisering, og fokuserer på de tre faktorene som har fått størst oppmerksomhet, og hvilke forventninger de gir om internt partidemokrati hos de portugisiske og spanske partiene. I konklusjonen forklarer jeg hvordan forventningene fra partiorganisasjonsdebatten og den tidligere forskningen er relevant med tanke på oppgavens tre problemstillinger.

3.2 Begrepet internt partidemokrati

Siden begrepet intern partidemokrati defineres på flere måter, og det ofte vektlegges forskjellige aspekter når internt partidemokrati undersøkes, kan det være problematisk å tolke og sammenligne forskning som analyserer begrepet. Jeg skal derfor i avsnittene under kort gjennomgå den generelle debatten om begrepet, og til slutt peke på hvilke aspekter ved begrepet jeg vil vektlegge i denne oppgaven.

Partier hevdes å være sentrale institusjoner for demokratiet, siden de fungerer som en bro mellom folket og de som styrer. Men en kan stille seg spørsmål om hvor demokratiske partiene som sådan er som organisasjoner. Dette handler om partiers interne demokrati: deres interne maktfordeling og prosesser for å ta avgjørelser. I denne oppgaven vil jeg bruke forkortelsen IPD når jeg bruker begrepet internt partidemokrati. Spørsmål om IPD handler ofte om hvem som tar avgjørelser i et parti og hvordan prosessen frem til beslutninger er. Videre om det er partilederskapet, partimedlemmer eller partitilhengere som skal bestemme partiets politikk, samt hvordan politikken skal prioriteres og implementeres. Utover selve politikken handler IPD også om partimedlemmenes eller andres innflytelse når det gjelder kandidatvalg og partiledervalg (Carty 2013:11) .

Det kan hevdes at debatten om IPD er preget av moralske føringer om hvordan demokratiet generelt bør være. Hvordan en mener partier bør organiseres, kan avhenge av hvilken demokratimodell en setter som normativ standard (Allern & Pedersen, 2007:84). For eksempel mener tilhengere av konkurransedemokrati at partiorganisasjonene er nødvendige for å gi velgerne klare politiske alternativer, men at de ikke behøver å være internt demokratiske for å nå dette målet. De som støtter opp om modellen for deltakelsesdemokrati mener på den annen side at partiene bør være internt demokratiske for å fremme bred folkelig deltakelse (Allern & Pedersen, 2007:71-77). En kan derfor hevde at hvordan partier bør

organiseres avhenger av hvilke normative standarder en setter for demokratiet. Dette er det viktig å være klar over når man tolker partiorganisasjonsdebatten.

Selv om mange vil være enige om at høy grad av IPD er positivt, er det mindre enighet om hvordan begrepet som sådan skal defineres. Det kan hevdes at begrepet består av flere dimensjoner, som blant annet graden av inkludering og desentralisering. Det er uenighet om hvilke dimensjoner som er en del av begrepet, og hvilke som bør vektlegges (Cross & Katz 2013:1-2). Scarrow (2005:3) fokuserer på graden av inkludering når hun definerer IPD som:

”Ett bredt begrep som beskriver en rekke metoder for å inkludere partimedlemmer i partiets interne debatter og avgjørelser”.

Ut fra denne definisjonen ser en at det er graden av inkludering av partiets medlemmer i debatter og avgjørelsesprosesser som avgjør hvor interndemokratisk et parti er. Von Dem Berge, Obert, Tabei & Poguntke (2013: 2) hevder på den annen side at IPD både berører graden av inkludering og graden av desentralisering. Førstnevnte dimensjon kan hevdes å handle om at partimedlemmer har mulighet til å delta i partiets debatter og avgjørelser. Den andre dimensjonen går på at partiorganer på lavere nivå skal ha en viss grad av autonomi.

Den første dimensjonen ligner på Scarrows definisjon av IPD, mens den andre dimensjonen handler om hvor desentralisert partiets avgjørelsesprosesser er. Von Dem Berge et al. (2013:8-9) peker på at et viktig aspekt ved IPD er partiets organisatoriske struktur. Makten som tilligger partiets organer bør i et internt demokratisk parti baseres på medlemmenes vilje. Høy grad av inkludering gjenspeiles i medlemmers rett til å overstyre mindre inkluderende organers avgjørelser under landsmøte og i andre partimøter. Videre peker Von Dem Berge et al. (2013:5) på at når man skal analysere IPD, bør legge større vekt på graden av inkludering enn graden av desentralisering. Grunnen til dette er at desentralisering kan bety at makt over beslutninger er delegert fra et nasjonalt oligarki til et lokalt oligarki, noe som gjør at avgjørelsene har blitt desentralisert, men ikke mer inkluderende. Dette kan tyde på at inkluderingsdimensjonen gir et tydeligere bilde av partiets interne demokrati enn desentraliseringsdimensjonen, siden desentralisering av makt fra for eksempel et nasjonalt nivå til lokalt nivå ikke nødvendigvis fører til en økning av IPD.

I denne oppgaven vil jeg hovedsakelig fokusere på inkluderingsdimensjonen når jeg undersøker IPD. Mer presist skal jeg analysere graden av inkludering av partimedlemmer når det gjelder organisatorisk struktur og partimedlemmers deltagelse i partiets interne debatter og avgjørelser, samt direkte deltagelse. Dette gjør jeg fordi en ut fra diskusjonen ovenfor kan hevde at det å fokusere på inkluderingsdimensjonen gir en god og presis måling av begrepet internt partidemokrati.

3.3 Partimodelldebatten og utvikling over tid

Det har blitt laget flere partimodeller som hevder å forklare partiorganisering ut fra endringer i partienes eksterne omgivelser over lang tid. Partimodellene har til felles at de bygger på antagelsen om at partiers tilpasning til eksterne omgivelser tilsier at det er én type partiorganisasjon som virker mest gunstig for å gjøre gode valg, noe som fører til at partier med lignende eksterne omgivelser vil se like ut (Hellmann, 2011:2-3). At partimodellene handler om utvikling over lang tid, og partiers tilpasning til sine omgivelser som fører til likhet, kan en for eksempel se ved at det hevdes at utvidelse av stemmerett og arbeiderklassemobilisering som eksterne hendelser, var nødvendige for en endring fra de klassiske *elitepartiene* mot det en kaller *massepartier*. *Elitepartiene* var verken tiltrekkende for, eller godt egnet til, å få utbytte av de nye velgermassene. Sosialistpartienes organisering klarte å inkorporere de nye massene, noe som førte til at de andre partiene etter hvert organiserte seg mer som sosialistpartiene. Og da omgivelsene som favoriserte *massepartiet* senere endret seg ved at klasseskiller og ideologi ble mindre viktig blant velgerne, så var det en ny form for organisering som ble gjeldende, nemlig, *catch-all partiet* (Harmel, 2002:102-104).

Et av de nyere bidragene er Katz & Mair's partimodell for *kartellpartiet* (Harmel 2002:122-124). I *kartellpartimodellen* hevdes det at økt statlig finansiering av politiske partier er en av de mest signifikante endringene i omgivelsene som partier operer i. Sosial og kulturell utvikling, som postmaterialismen, hevdes det har ført til at folk deltar mindre i politiske partier, og prioriterer andre former for deltagelse som for eksempel frivillige organisasjoner som Amnesty International, og ad hoc kampanjer. Et resultat av dette er at antall partimedlemmer har sunket, og partimedlemmene har derfor måtte finne alternative måter å skaffe inntekter på. Dette har bidratt til at en ser en tendens til at offentlig finansiering har blitt en av de viktigste inntektskildene til partier. Dette hevdes det har ført til at partiene

gjennom statlig subsidiering har blitt avhengige av, og i større grad blitt assimilert i staten. Den økte statlige støtten har dermed gitt partiene mindre finansielle insentiver til å rekruttere partimedlemmer og opprettholde partimedlemskapsorganisasjonen. (Katz & Mair, 1995:15-16).

Endringene i omgivelsene, der økt offentlig partifinansiering og lavere deltakelse i partiene er viktig, hevdes å indirekte påvirke partienes IPD. Det hevdes at den økte statsfinansiering er assosiert med at partiledelsen får mer makt. Blant annet fordi partiene som følge av at det har blitt færre, og mindre aktive partimedlemmer, i større grad inkluderer partimedlemmer i partiets avgjørelsesprosesser ved å delta i former for direkte deltakelse. Dette kan for eksempel være å gi alle partimedlemmer muligheten til å stemme over partileder hos partiets valgstasjoner eller hjemmefra. Selv om dette fører til en økt formell inkludering av partimedlemskapet, så gjør det også at avgjørelsesprosesser flyttes bort fra forsamlingsbaserte arenaer, der partimedlemmer blir inkludert som delegater og som baserer seg på debatt som for eksempel partiets landsmøter. Denne endringen i partiets interne maktfordeling, der partimedlemmer i større grad deltar individuelt, og deltakelsen til aktivister i lokallag svekkes, hevdes å kunne skape mindre utfordringer for partiledelsen, som kan føre til at partiledelsen derfor får mer makt (Katz & Mair, 1995:15-21). Kort oppsummert kan en ut fra partimodellene forvente at partier som operer i samme omgivelser vil ha lignende former for organisering, og i *kartellpartimodellen* at andel av offentlig partifinansiering er en viktig faktor som indirekte påvirker partiets IPD.

3.4 Partier i nyere europeiske demokratier

Til tross for at partimodellene jeg pekte på i avsnittet over tar utgangspunkt i partiorganisering og utviklingen som har skjedd i de eldre europeiske demokratiene over tid, så er partifinansiering også en viktig faktor i debatten om partier i nyere europeiske demokratier. Van Biezen (2003:39-40) hevder at offentlig partifinansiering er særlig relevant for partier i de nyere demokratiene fordi de mottok statlig støtte allerede fra partidannelsen. Van Biezen (2003:39-40) peker på at når det er tilfelle at sentraliserte nasjonale organer bestemmer hvordan partifinanser skal distribueres, kan en høy avhengighet av statlig finansiering fremme en sentralisert partiorganisasjon. Dette, hevder Van Biezen (2003:39-40), har ført til at partier i nyere demokratier ikke har hatt økonomiske insentiver til å skape en sterk kobling til sivilsamfunnet og partimedlemmer. Lisi (2015:26) peker også på at

partier i nyere demokratier er annerledes enn partier i eldre demokratier, fordi de i større grad har blitt påvirket av sine institusjonelle omgivelser, noe som blant annet har ført til at de i større grad prioriterer å utnytte statlige ressurser, som offentlig partifinansiering.

Fordi både Van Biezen & Lisi peker på at offentlig partifinansiering er viktig blant annet for å forklare partier i nyere demokratiers grad av IPD, kan det tenkes at dette er en faktor som kan skape variasjon mellom de portugisiske og spanske partiene forutsatt at de to landenes partier har ulik andel offentlig partifinansiering. For de portugisiske partiene er den gjennomsnittlige andelen av de totale partiinntektene som er offentlig finansiert på 74 pst., mens de spanske partiene har en andel på 67 pst. (Poguntke, Scarrow & Webb 2016:Tabell 1, vedlegg). Dette betyr at de to landene har offentlig partifinansiering som hovedinntekt, og at den offentlige støtten ligger på om lag samme nivå. Fordi de portugisiske og spanske partiene har en veldig lik andel statlig partisubsidiering, gir dette forventninger om at de to landenes partier også vil ha lignende partiorganisering.

Van Biezen (2005:169-170) peker på at en over tid har sett en generell tendens i eldre europeiske demokratier til at partiene har stadig svakere koblinger til sivilsamfunnet, blant annet ved at de har mer sentraliserte maktforhold. Van Biezen (2005:169-170) hevder at disse kjennetegnene også er tilstede i partier i de nyere demokratiene, endog i større grad. Van Biezen (2005:165) hevder den historiske og institusjonelle konteksten rundt dannelsen av partiene i de nyere demokratiene har hatt stor påvirkning på hvordan de i dag fungerer som partiorganisasjoner. De fleste partiene i de nyere demokratiene ble dannet av en intern elite. Overgangen til demokrati ga dem ofte liten tid til å utvide partiorganisasjonen utover parlamentskandidatene og ledelsen før det første valget ble holdt, noe som ofte har ført til at det interne partidemokratiet er preget av en sentralisert partistruktur, der partiledelsen har mye makt.

Lisi (2015:25) hevder også at de nyere demokratienes spesielle historiske arv er viktig for å forklare ulikheten mellom partier i eldre og nyere demokratier. Videre vektlegger Lisi (2015:27) at partiledere i nyere demokratier er autonome og har mye makt, både fordi partiene er sentraliserte, og fordi partilederne i liten grad holdes ansvarlige overfor partiets organer. Forholdet mellom partilederens makt og konsolidering av partistrukturer hevdes derfor å være særlig relevant for å forklare partiendring i nyere demokratier. Siden Van Biezen & Lisi hevder at de nyere demokratienes historiske arv har hatt stor påvirkning for

hvordan partiene har organisert seg, og fordi vi i det forrige kapittelet så at det er mange likheter ved de to landenes politiske utvikling – begge har gått fra å være diktaturer til demokratier nesten samtidig, og de har utviklet seg til å ha lignende valg og partisystemer, gir også dette forventninger om at de portugisiske og spanske partiene vil ha lignende former for partiorganisering.

Van Biezen (2005:165-166) peker for øvrig på at det finnes unntak, som enkelte kommunistpartier med lengre organisatorisk historie. At det hevdes å finnes unntak er interessant, fordi Van Biezens påstander gir forventninger om at partier i nyere demokratier er likt organisert, mens det sies lite om partier i nyere demokratier er helt like, eller om det finnes nyanser mellom partier internt i land, eller mellom partier i ulike land. De nyere demokratiene blir ofte sammenlignet med de eldre demokratiene, og når det gjelder liket og variasjon mellom partier i de nyere demokratiene, vet man ikke mye om dette ut fra den eksisterende forskningen.

Det finnes også forskjeller mellom de to landene. Spania har utviklet seg til å bli en svært desentralisert stat, der den regionale dimensjonen er viktig i politikken, noe en kan se ved at regionale partier er representert i parlamentet. Portugal har på den annen side en sentralisert stat. Det er også ulikheter mellom styreformene deres. Spania er et konstitusjonelt demokrati, mens Portugal har en semipresidentialistisk styreform. Dette er faktorer som kan føre til variasjon mellom de portugisiske og spanske partienes former for organisering, ved at det for eksempel kan tenkes at desentraliseringen i Spania gjenspeiles hos de spanske partiene ved at de har mer desentraliserte partiorganisasjoner enn de portugisiske partiene. Samtidig hevder Van Biezen (2003:99) at Spanias desentraliserte struktur ikke har hatt stor påvirkning på partienes grad av IPD, fordi de viktigste avgjørelsene som oftest blir tatt av den nasjonale partiledelsen. Mens Lisi (2015:20) påstår at den semipresidentialistiske styreformene ikke har hatt særlig påvirkning på partienes IPD. Dette gjør at forventningene om at disse to forskjellene mellom landene kan bidra til ulikhet også for de portugisiske og spanske partienes interne partidemokrati, svekkes.

3.5 Egenskaper og faktorer ved partier som hevdes å påvirke deres organisering og interne partidemokrati

Det finnes også bidrag og tilnærminger i partiorganisasjonslitteraturen som vektlegger faktorer hos partiene selv som kan være interessante for å forklare de portugisiske og spanske partienes organisering og grad av IPD. Flere av disse innfallsvinklene gir forventninger om at partiers organisering kan variere ut fra hva som kjennetegner dem og hvilke egenskaper de har. Disse faktorene kan derfor tenkes å være en motvekt til likheten en forventer fra partimodellene. Det er særlig tre faktorer ved partier som har fått mye oppmerksomhet i partiorganisasjonslitteraturen. Disse vil jeg gjennomgå i avsnittene under.

Jeg pekte tidligere på at andelen offentlig partifinansiering kan variere mellom landene og at en i følge *kartellpartimodellen* hevder at andel av offentlig partifinansiering er en viktig faktor ved partiene omgivelser, som indirekte kan påvirke partiers IPD. Andelen offentlig partifinansiering kan også variere mellom partier internt i land, og det kan derfor tenkes at dette kan skape variasjon i partiers partiorganisering innad i ett land. Økt offentlig partifinansiering hevdes å bidra til at partimedlemmene i større grad blir inkludert i partiers avgjørelsesprosesser ved å delta i former for direkte deltakelse, som uravstemning av partileder, og at avgjørelsesprosesser dermed flyttes bort fra arenaer som landsmøtet, der medlemmer deltar som delegater og som baserer seg på debatt. Dette hevdes det kan føre til mindre utfordringer for partiledelsen, og kan øke deres makt (Katz & Mair, 1995:15-21). Under forutsetninger om at økende offentlig partifinansiering påvirker partiers interne partidemokrati, ved blant annet å fremme direkte deltakelse, som uravstemninger, kan en anta at: *portugisiske og spanske partier med høy andel offentlig partifinansiering vil i større grad inkludere partimedlemmer i former for direkte deltakelse enn partier med lavere andel offentlig partifinansiering.*

Videre hevdes det også at partiers ideologi kan påvirke partiorganisering. I perspektiver til partiorganisering som vektlegger historiske og institusjonelle omgivelser, kan ideologi hevdes å påvirke partiers organisering. Stiavhengighet er her et viktig aspekt, der de politiske valgene som ble tatt da partier ble dannet, som for eksempel kan være deres ideologiske standpunkter, anses å være avgjørende for deres organisering i fremtiden (Allern, 2014:5). Man så i partimodellen fra etterkigstiden om *massepartiet*, at det var særlig de sosialistiske partiene som klarte å inkorporere de nye velgermassene som partimedlemmer. Siden

massepartiet er kjent for å inkludere partimedlemmene sine ved forsamlingsbasert deltakelse, og det var først om fremst etterkrigstidens sosialistpartier som ble kjennetegnet som *massepartier*, kan det tenkes at dagens sosialdemokratiske partier bærer preg av denne arven. Ut ifra dette kan en forvente at: *sosialdemokratiske partier i Portugal og Spania vil i større grad inkludere partimedlemmer i former for forsamlingsbasert deltakelse enn partier som tilhører andre partifamilier.*

Overgangen til det postindustrielle samfunnet og det en kan kalle "ny-politikk" hevdes å stille krav om andre typer deltakelse, med for eksempel flatere strukturer og maksimering av internt partidemokrati (Harmel & Janda, 1994:269-271). Det kan hevdes at disse kravene har ført til at det på 1970- og 1980-tallet dukket opp flere nye partier som kan kalles venstreliberale. Dette er partier som ofte deler den tradisjonelle venstresidens politikk, mens de også vektlegger nye saker, som miljø. De ønsker en annenleles partiorganisering enn det som har vært normen for de etablerte partiene, ved at disse *nyere partiene* hevder å fremme blant annet deltakende demokrati (Kitschelt, 1988:127). Hvis en tar utgangspunkt i at *nyere partier* vektlegger å fremme deltakende demokrati mer enn de tidligere etablerte partiene, kan en forvente at: *"nyere" partier i Portugal og Spania vil i større grad inkludere partimedlemmer i former for direkte deltakelse enn etablerte partier.*

Som en kan se over gis det forventninger om at partier med høy andel partifinansiering i større grad anvender former for direkte deltakelse, enn partier med lavere andel offentlig partifinansiering. Det gis også forventninger om at *nyere* partier i større grad prioriterer direkte deltakelse enn tidligere etablerte partier. Fordi offentlig partifinansiering ofte gis ut fra partiers størrelse som for eksempel kan være hvor stor parlamentarisk representasjon et parti har, og at de *nyere* partiene har en tendens til å være mindre partier enn de tidligere etablerte partiene, kan disse forventningene kanskje virke noe motstridende. Men fordi det er ulike teoretiske argumenter og logikker som ligger bak disse forventningene, synes jeg det er hensiktsmessig å undersøke dem, til tross for at de kan virke motstridende. I de neste avsnittene skal jeg se på funn og påstander fra tidligere forskning om de portugisiske og spanske partienes interne partidemokrati, der jeg skal fokusere på to aspekter som hevdes å være sentrale for partiers grad av IPD, nemlig avgjørelsesprosesser for kandidat- og partiledervalg.

3.6 Portugisiske partier

Lisi (2015) analyserte avgjørelsesprosessene for kandidatvalg og ledervalg hos de fem portugisiske partiene som er representert i det portugisiske parlamentet. Dette er de samme fem portugisiske partiene som jeg analyserer i denne oppgaven. Hos disse er det noen små nyanser i hvordan prosessen for kandidatvalg foregår. Fire av de fem partiene inkluderer regionale og lokale organer i prosessen for å velge kandidater, mens det hos partiet PP er det sentrale nasjonale organet som velger kandidater. Det alle partiene har til felles, er at nasjonale sentrale organer enten fremmer eller ratifiserer listen over kandidater, og derfor har en viktig rolle i avgjørelsesprosessen. Partimedlemmer er dermed ikke inkludert i prosessen for kandidatvalg, med unntak av PS, der muligheten for uravstemning av kandidater har blitt introdusert. Dette kan dog bare skje hvis det blir fremmet to kandidatlistene på regionalt nivå. Men både regionale og sentrale organer har vetorett for ratifisering av uravstemningen, og har dermed forbeholdt seg retten til å avgjøre det endelige utfallet (Lisi, 2015:102). I følge Lisi (2015:117) er kandidatvalgprosessen hos de portugisiske partiene derfor svært sentralisert og lite inkluderende.

Når det gjelder partiledervalg peker Lisi (2015:108) på at de tre partiene med størst parlamentarisk oppslutning, nemlig partiene PS, PSD og CDS-PP i løpet av perioden fra 1998 til 2006, endret prosessene for partiledervalg ved å introdusere former for direkte deltakelse, der alle partimedlemmer har stemmerett og dermed velger partileder. Lisi (2015:109) hevder at innføringen av direkte deltakelse skjedde både for å fornye partiet, i den hensikt å tiltrekke seg velgere og nye partimedlemmer, og for å fremme partiledelsens makt. Hos partiet BE er partiledervalgprosessen mer uklar. Fordi partiet ønsker å fremme en flat struktur tydeliggjøres dette i partiorganiseringen ved at hvem som er partileder, og hva som er partilederens rolle, ikke er tydelig definert. Etter at partiet gjorde et godt valg i 2005, ble det gjort noen organisatoriske endringer der de opprettet et sentralt nasjonalt organ. Det har vært intern strid om lederskapet, og partiet opprettet i 2014 et slags kollektivt lederskap formet av seks personer, der en av de seks fungerer som *de facto* leder. Partiet har fortsatt ingen formell definisjon av partilederens rolle. Når det gjelder partiet PCP, skjer partiledervalget gjennom to prosesser der delegater først velger medlemmene til en valgkomité, mens valgkomiteen velger medlemmer til det nasjonale sentrale organet og partileder, uten store muligheter til opposisjon. Dette gjør at Lisi (2015:107-109) hevder at partiledervalg hos partiet er svært lite inkluderende.

3.7 Spanske partier

Når det gjelder kandidatvalg hos de spanske partiene, peker Van Biezen (2003:100) på at det er sentrale nasjonale organer som har siste ord i prosessen for kandidatvalg. Van Biezen (2003:100) viser til kandidatvalgprosessen hos PSOE, som et illustrativt eksempel for hvordan kandidatvalg foregår hos de spanske partiene. Hos PSOE starter prosessen med å velge kandidater hos lokale partiorganer, og avsluttes hos det sentrale nasjonale organet, som både har vetorett over forslagene og kan legge nye kandidater til listen. Fordi kandidatvalg hos de spanske partiene hovedsakelig avgjøres av sentrale nasjonale organer, hevder Van Biezen (2003:100) at denne prosessen er svært sentralisert hos de spanske partiene.

Teruel, Areste, López & Gómez (2010) har undersøkt om det har vært en økning i spanske partiers grad av IPD fra 1977 til 2008. Dette gjorde de ved å undersøke flere aspekter ved partiledervalg for de fem partiene som har hatt representasjon i parlamentet. Dette er de fem spanske partiene jeg skal fokusere på i denne oppgaven. De analyserte blant annet hvem som er inkludert i prosessen for partiledervalg. Teruel, Areste, López & Gómez (2010:177) hevder at de fleste partiene velger sin partileder gjennom landsmøtet. Men det finnes unntak. Ramiro & Verge, (2013:47-49) peker på at valg av partileder hos partiet IU, skjer gjennom en todelt prosess, der landsmøtet velger halvparten av medlemmene i landsstyret. Deretter velger landsstyret partileder. Hos dette partiet er dermed landsmøtet inkludert i partiledervalgprosessen, men partilederen velges til slutt av landsstyret. Et annet unntak er partiet PSOE, som i 2000 innførte direkte valg av partileder, der alle partimedlemmer kan delta. Den offisielle begrunnelsen for å innføre direkte deltakelse ved partiledervalget, ble hevdet å være et ønske om å øke partiets grad av IPD. Det diskuteres likevel hvorvidt motivene egentlig var å styrke partiledelsens makt (Van Biezen, 2003:88-89). Hos de spanske partiene velges partilederen hovedsakelig gjennom landsmøtet, med unntak av partiet PSOE, som har direkte valg av partileder.

Den tidligere forskningen om internt partidemokrati ved kandidat- og partiledervalg, tyder på at de portugisiske og spanske partiene er sentraliserte og lite inkluderende. Men man kan også se indikasjoner på ulikheter mellom de to landenes partier med hensyn til hvem som blir inkludert i partiledervalg, og nyanser av variasjon mellom partier internt i landene. Til tross for at det er gjort en del forskning på partier i de nyere søreuropeiske demokratiene, fokuserer

de som oftest på ett av landene. Det mangler derfor systematisk sammenligning av portugisiske og spanske partiers grad av IPD. En så også i den tidligere forskningen som er gjort generelt om partiet i nyere demokratier, at det er en mangel på informasjon om det finnes nyanser mellom partiene. I denne oppgaven skal jeg sammenligne partiene med parlamentarisk representasjon i de to landene fra den perioden data ble innhentet gjennom et felles sett indikatorer i disse landene. Dette mener jeg kan være et nyttig bidrag i debatten om partiorganisering i de nyere søreuropeiske demokratiene. Jeg skal bruke nye data som gjør denne oppgaven aktuell, ved at den gir en oppdatert oversikt og sammenligning av IPD hos partier i Portugal og Spania.

3.8 Konklusjon

I dette kapitlet begynte jeg med å diskutere begrepet IPD, og pekte på at jeg skal fokusere på inkluderingsdimensjonen av begrepet. Dette gjør jeg fordi jeg hevder det gir en presis måling av IPD. Videre gjennomgikk jeg partimodelldebatten, der jeg pekte på at en ut fra partimodellene kan forvente at partier som opererer i samme omgivelser vil ha lignende former for organisering, og at i et av de nyeste bidragene, *kartellpartimodellen*, hevdes det at offentlig partifinansiering er en viktig faktor som påvirker partiers organisering og interndemokrati.

Videre så jeg at partifinansiering også er viktig i debatten om IPD i nyere demokratier, og at ut fra de to landenes andel av offentlig partifinansiering, kan en forvente at de portugisiske og spanske partiene har en relativt lav og lik grad av IPD. De samme forventningene får en også gjennom debatten om partiorganisering i nyere demokratier, fordi de portugisiske og spanske partiene har lignende historisk arv og lignende omgivelser. Disse forventningene er spesielt relevante for oppgavens to første problemstillinger: *1. Hvilken grad av internt partidemokrati har partiene i de to nyere søreuropeiske demokratiene, Portugal og Spania?* Dette fordi det dannes et inntrykk av at de spanske og portugisiske partiene har en relativt lav grad av IPD. *2. Er det forskjell mellom de portugisiske og spanske partienes grad av internt partidemokrati?* Dette fordi en kan forvente at de to landene har en relativt lik grad av IPD.

Jeg pekte videre på at det også finnes stemmer i partiorganisasjonsdebatten som hevder at egenskaper og faktorer hos partiene påvirker deres former for organisering. Jeg gjennomgikk de tre av faktorene som har fått størst oppmerksomhet, nemlig andel offentlig

partifinansiering, ideologi, og partiers alder, og hvilke forventninger de gir til grad av IPD hos portugisiske og spanske partier.

Disse tre faktorene, og forventningene de gir, vil jeg hevde er særlig relevante for min tredje problemstilling, nemlig: *3. Synes variasjonen først og fremst å handle om at spanske og portugisiske partier er ulike, eller synes variasjonen å være mellom partier internt i hvert land, og er det noen mønstre som er i tråd med partiorganisasjonslitteraturens forventninger?* De er relevante fordi de hevder at partier vil ha ulik grad av IPD, og en kan forvente at det kan være mønstre i variasjonen mellom de portugisiske og spanske partiene.

Etter at jeg hadde gjennomgått forskningen som er gjort om portugisiske og spanske partiers grad av IPD, hevdet jeg at selv om det er gjort en del forskning på feltet, fokuserer denne som oftest på partier i ett av landene. Jeg pekte også på at forskningen om partier i nyere demokratier sier lite utover at partiene i de nyere demokratiene er like, som gjør at en kan undre om det finnes nyanser mellom partier. Mitt bidrag, som er en systematisk sammenligning av partiene med parlamentarisk representasjon i de to landene, kan derfor være et nyttig bidrag i debatten om partiorganisering i de nyere søreuropeiske demokratiene. Siden jeg nå har pekt på hvilke forventninger jeg har til mine problemstillinger, og hvilke aspekter av begrepet IPD jeg skal analysere, skal jeg i det neste kapittelet forklare hvilke metodiske fremgangsmåter jeg skal bruke for å kartlegge og analysere de portugisiske og spanske partienes grad av IPD.

4 Metode

4.1 Introduksjon

I denne delen av oppgaven skal jeg begynne med å forklare hvorfor jeg har valgt å fokusere på landene Portugal og Spania, og hvilke portugisiske og spanske partier jeg skal analysere. Deretter skal jeg presentere hva slags data jeg har valgt å bruke, og hvorfor nettopp disse dataene er egnet til å besvare oppgavens problemstillinger. Videre skal jeg peke på hva slags forskningsdesign jeg skal anvende, og hvordan jeg skal operasjonalisere og måle oppgavens problemstillinger, som er knyttet til grad av IPD hos de portugisiske og spanske partiene. Dette vil jeg gjøre ved å diskutere to indekser jeg vil bruke for å måle *grad av internt partidemokrati*, før jeg gjennomgår alle variablene som inngår i indeksene og viser hvordan de er kodet. Til slutt skal jeg presentere hvordan jeg koder de tre faktorene, andel offentlig partifinansiering, ideologi og partiers alder.

4.2 Valg av land og partier

Jeg skal har valgt Spania og Portugal som case, fordi jeg da får sett på to av de tre nyere demokratiene i Sør-Europa. Det tredje nyere sør-europeiske demokratiet, Hellas, er ikke med i datasettet jeg skal bruke, og jeg hadde derfor ikke mulighet til å inkludere det i analysen. Hellas har forøvrig vært et demokratisk land lenger enn Spania og Portugal. Det kan derfor tenkes at det uansett er mest fruktbart å sammenligne Spania og Portugal, siden de gikk fra autoritært styre til demokrati nesten samtidig.

Lund (2002:89-90) peker på at det å redegjøre for hvilke case og hvilken tid en vil generalisere sine funn til er viktig for å sikre god ytre validitet. De utvalgte casene og tidene må være representative i forhold til problemstillingen.

I partiorganisasjonslitteraturen har Portugal og Spania blitt analysert og gruppert sammen med flere andre nyere demokratier. I flere sammenhenger har også nyere demokratier blitt sammenlignet med eldre demokratier. Det er derimot ikke gjort noen systematisk sammenligning av internt partidemokrati mellom Portugal og Spania som har inkludert så mange partier og aspekter som jeg skal gjøre. En vet derfor ikke så mye om de portugisiske og spanske partienes grad av likhet eller variasjon med tanke på internt partidemokrati på tvers av de to landene. Dette gjør sammenligningen av Portugal og Spania særlig interessant.

Siden jeg i denne oppgaven ønsker å undersøke de spanske og portugisiske partienes grad av internt partidemokrati, er det hensiktsmessig å undersøke de partiene som er representert i de to landenes parlamenter, ettersom dette er de viktigste partiene. For å kunne gjøre dette, er det viktig å undersøke partier fra forskjellige partifamilier og av ulik størrelse. Jeg skal undersøke de fem partiene fra hhv. Spania og Portugal som hadde størst representasjon i parlamentet i perioden data ble samlet inn. De er fra flere forskjellige partifamilier og av ulik størrelse. Jeg vil derfor hevde at den ytre validiteten for å kunne generalisere til de partiene som er representert i parlamentet i disse landene, er god. Tabellen under viser hvilke partier jeg skal analysere i denne oppgaven.

Tabell 1. Partier etter land

Spanske partier	Portugisiske partier
Peoples Party (Partido Popular, PP)	Social Democratic Party (Partido Popular Democrático/Partido Social Democrata, PPD/PSD)
Democratic Convergence of Catalonia (Convergència Democràtica de Catalunya, CDC)	CDS-Peoples Party (Centro Democrático e Social – Partido Popular, CDS-PP)
Spanish Socialist Workers Party (Partido Socialista Obrero Español, PSOE)	Socialist Party (Partido Socialista, PS)
United Left (Izquierda Unida, IU)	Left Bloc (Bloco de Esquerda, BE)
Basque Nationalist Party (Partido Nacionalista Vasco, PNV)	Portuguese Communist Party (Partido Comunista Português, PCP)

Jeg skulle også gjerne analysert to spanske partier som ble dannet i kjølvannet av den økonomiske krisen i Spania, Podemos og Ciudadanos, som begge stilte til parlamentsvalg for første gang i desember 2015. Podemos fikk 12,6 pst. av stemmene til kongressen, mens Ciudadanos fikk 13,9 pst. (Ministerio Del Interior, 2015). Begge partiene har i stor grad sin bakgrunn i sosiale medier, og ønsker å gjøre den spanske politikken mer deltakende (Bosco, 2015:72). Siden disse to partiene er veldig unge, finnes det lite systematisk data om deres interne organisering. Jeg har derfor ikke mulighet til å inkludere dem i analysen.

Videre skulle jeg også gjerne inkludert det økologiske partiet The Greens i Portugal. Siden de ikke har gyldige verdier på flere av variablene jeg vil undersøke, har jeg valgt å la være. Dette er synd, ettersom det innebærer at det ikke er med noe ”grønt” parti i analysen. På den annen side er et annet portugisisk parti som kan hevdes å representere ”ny politikk”, BE, med i datasettet og i analysen. Dermed får jeg i det minste med ett parti som kan hevdes å representere postmaterialistiske verdier i analysen. Hvordan jeg forholder meg til manglende verdier for andre partier kommer jeg tilbake til senere i kapittelet.

Jeg skal som nevnt undersøke de fem partiene fra Spania og Portugal som hadde størst representasjon i parlamentet i perioden fra 2011 til 2013. De er fra flere forskjellige partifamilier og av ulik størrelse. Selv om de tre partiene jeg nevnte over ikke blir med i oppgaven, vil analysen omfatte de partiene som kan hevdes å ha dominert spansk og portugisisk politikk siden overgangen til en demokratisk styreform. Når det gjelder generalisering over tid, så er data jeg bruker tverrsnittsdata. Jeg ønsker derfor ikke å generalisere utover den perioden dataene er innhentet fra. Kort oppsummert vil funnene mine være gjeldende for partier i Spania og Portugal som er representert i parlamentet i perioden data er samlet inn.

4.3 Data

For å kunne belyse oppgavens problemstillinger trenger jeg data som gir informasjon om hvordan de portugisiske og spanske partiene er organisert. Veilederen min, Elin Haugsgjerd Allern, som er ansvarlig for innsamling av norske data i prosjektet har gitt meg tilgang til å anvende datasettet fra prosjektet Political Parties Database (PPDB, politicalpartydb.org). Datasettet er samlet inn av forskere fra flere land i forbindelse med opprettelsen av en online offentlig database. Databasen inneholder blant annet informasjon om hvordan politiske partier organiserer seg, partiers ressurser, lederskapsvalg og politisk deltakelse i 19 land, Spania og Portugal inkludert. Dataene er samlet inn i perioden 2011-2013, og er partisentrert, slik at en kan bruke partier som analyseenhet. Gitt oppgavens problemstillinger vil jeg hevde at det er hensiktsmessig å bruke PPDB-datasettet. Videre er det mange data som handler om formelle strukturer, som koding av vedtekter, antall partimedlemmer, regler for valg av partileder og kandidater og kartlegging av partiers inntekter. Von Dem Berge et al. (2013:2) hevder at det er slike formelle strukturer en vanligvis vurderer når en analyserer partiers interne demokrati. Von dem Berge et al. (2013:2-3) peker også på at selv om vedtekter og

regler ikke nødvendigvis gir et nøyaktig bilde av hvordan partiene opererer i praksis, så har de ofte en viktig rolle for hvordan partier fungerer og setter grenser for hvem som kan gjøre hva innad i et parti. Dette gjør at formelle strukturer kan være nyttige indikatorer på hvordan makt er fordelt innad i partier. Datamaterialet gir gode muligheter til å undersøke partienes formelle strukturer. Jeg kan på denne måten få kartlagt grad IPD hos partiene i Spania og Portugal. Jeg vil derfor hevde at PPDB-dataene er et godt utgangspunkt for å analysere portugisiske og spanske partiers interdemokrati.

4.4 Operasjonalisering av variabler

Jeg skal analysere ti partier fra to land, noe som er en relativt lavt antall analyseenheter med tanke på å gjøre statistiske analyser. På grunn av det lave antallet partier, er det begrenset hva slags statistiske analyser jeg kan gjøre. Blant annet vil det ikke være grunnlag for å gjøre en regresjonsanalyse. Jeg vil derfor for eksempel ikke kunne bruke kontrollvariabler.

Jeg er først og fremst ute etter å kartlegge de portugisiske og spanske partienes grad av IPD. Analysen omfatter likevel så mange partier og aspekter at det er hensiktsmessig å gjøre en form for standardisering for å kunne utnytte den store mengden informasjon. Jeg skal derfor hovedsakelig bruke krysstabeller og figurer som viser partienes gjennomsnittsverdier på variabler som måler begrepet IPD.

Det at jeg ikke vil kunne utføre regresjonsanalyser, men anvende krysstabeller, gjør at det jeg kan si noe om er nivåene av IPD og hvor stor variasjon som er til stede, samt at jeg kan tolke disse funnene ut fra partiorganisasjonslitteraturen. Denne oppgaven er med andre ord i stor grad deskriptiv. Samtidig vil jeg også undersøke om det er mønstre i variasjonen, som gjør at den også er analytisk. Selv om jeg ikke kan kontrollere statistisk hvilke bakenforliggende faktorer som kan være med på å påvirke graden av IPD, gir det lave antallet partier muligheten til å gå bak de aggregerte tallene og undersøke interessante funn mer i dybden.

I denne oppgaven er det graden av IPD jeg skal kartlegge og analysere. Graden av IPD vil bli målt gjennom to indekser som jeg har konstruert. I avsnittene under skal jeg blant annet diskutere hvordan graden av IPD skal måles, og gjennomgå variablene som inngår i de to indeksene.

4.5 Grad av internt partidemokrati

Det synes hensiktsmessig å bruke indekser for å måle begrepet internt partidemokrati, siden det er komplekst og inneholder flere aspekter. Jeg skal derfor konstruere to indekser for å måle begrepet IPD. De to indeksene jeg har konstruert er basert på to indekser som Poguntke, Scarrow & Webb (2016:19-20) har presentert i et upublisert dokument. Som jeg pekte på i begrepsavklaringen i kapittel tre, hevder Von Dem Berge et al. (2013:2-3) at begrepet IPD er flerdimensjonalt, og at en kan skille mellom de to dimensjonene grad av inkludering og grad av desentralisering når en skal måle begrepet. Poguntke, Scarrow & Webb (2016:19) peker også på disse to dimensjonene, og at de kan undersøkes separat, men at en ofte ser en empirisk overlapp mellom dem. Dette skjer fordi økt grad av desentralisering automatisk også gir økt grad av inkludering, siden flere organer i partiet får ta del i partiets avgjørelser. Dette kan tyde på at det er enklere å gjøre et teoretisk enn et empirisk skille mellom disse to dimensjonene. Derfor har Poguntke, Scarrow & Webb (2016:19-20) valgt å fokusere på graden av inkludering i sine to indekser for å måle IPD. Jeg synes det virker som en hensiktsmessig fremgangsmåte, og velger å gjøre det samme. Som nevnt i kapittel tre, betyr dette at jeg hovedsakelig vil vektlegge graden av inkludering, som Scarrow (2005:3) definerer som sentralt for IPD.

Det at jeg velger å fokusere på graden av inkludering, og ikke graden av desentralisering, kan hevdes å føre til at jeg ekskluderer informasjon om et viktig aspekt ved partiets interne demokrati, som handler om det Adcock & Collier (2001:530) kaller målevaliditet – at indikatorene jeg skal bruke fanger opp det essensielle for begrepet IPD. Siden grad av IPD er et komplekst begrep som ofte diskuteres, og som inneholder flere aspekter, er det viktig å understreke at det er inkluderingsdimensjonen ved begrepet jeg vil måle. Som nevnt er det en utfordring at det kan være en empirisk overlapp mellom aspektene desentralisering og inkludering. Selv om jeg bare er ute etter å måle graden av inkludering, kan det hende at jeg også vil fange opp graden av desentralisering, noe som kan påvirke resultatene. Det er viktig å ta hensyn til dette når en tolker oppgavens funn. Basert på diskusjonen om begrepet i kapittel tre og i avsnittet over, vil jeg likevel hevde at inkluderingsdimensjonen gir et tydeligere bilde av partiets interne demokrati enn desentraliseringsdimensjonen, og at det derfor er hensiktsmessig å fokusere på inkluderingsdimensjonen.

4.6 To indekser for IPD

Som tidligere nevnt skiller Poguntke, Scarrow & Webb (2016:20-21) mellom forsamlingsbasert IPD og direkte deltakelsesbasert IPD. Skillet er basert på teoretiske argumenter om at dette er to forskjellige måter for partier å utøve sitt interne demokrati, som baserer seg på ulike logikker. Poguntke, Scarrow & Webb (2016:20-21) hevder partier kan være mer eller mindre inkluderende for begge disse formene for IPD. Indeksen for forsamlingsbasert IPD handler om graden av inkludering i avgjørelsesprosesser gjennom diskusjoner og møter i partiorganer, som landsmøter der delegater deltar, samt andre former for partimøter der medlemmer kan debattere og stemme. I indeksen jeg har konstruert for forsamlingsbasert IPD, dekkes det som hevdes å være tre av de essensielle komponentene av IPD, nemlig organisatorisk struktur, utforming av partiprogram, samt ledervalg og kandidatvalg. Direkte deltakelsesbasert IPD baserer seg ikke på debatt eller kompromisser gjennom forsamlinger, men derimot på at partimedlemmene stemmer hjemmefra, over internett eller ved å avgi stemmer ved partiets valgstasjoner. Indeksen for direkte deltakelse dekker derfor ikke organisatorisk struktur, men hvorvidt det anvendes direkte deltakelse ved utforming av partiprogram, leder - og kandidatvalg, og om partiene har referendum om politiske saker.

Det kan stilles spørsmål ved om det teoretiske skillet som Poguntke, Scarrow & Webb (2016:20-21) gjør mellom forsamlingsbasert og direkte deltakelsesbasert IPD er hensiktsmessig. Fordi skillet er basert på teoretiske argumenter om at de to formene for IPD er basert på ulike logikker, bør en undersøke om dette får støtte i empirien. Poguntke, Scarrow & Webb (2016:22) finner variasjon mellom verdier på de to indeksene både mellom land og partier fra ulike partifamilier. Det kan derfor virke som om det også er et empirisk grunnlag for å skille mellom forsamlingsbasert IPD og direkte deltakelsesbasert IPD. Jeg vil derfor hevde at det er nyttig å bruke dette skillet når jeg skal undersøke partier i Spania og Portugal.

Prioritering mellom forsamlingsbasert og direkte deltakelsesbasert IPD debatteres også i Katz's (1995:15-21) *kartellpartimodell*. Han peker på at partiledelsen, ved å svekke innflytelsen til de mer radikale aktivistene, og utvide deltakelsen til de mer passive og mindre

radikale medlemmene, forsøker å øke sin makt og fleksibilitet over avgjørelser, samtidig som de oppfattes som legitime og inkluderende ledere ved at de inkluderer flere partimedlemmer. Dette kan for eksempel skje ved at avgjørelser flyttes fra landsmøtet til at alle partimedlemmer gis muligheten til å være med og avgjøre gjennom direkte deltakelse. Temaet diskuteres også av Harmel (1985:410-411), som sier at nyere partier ofte hevder å stå i opposisjon til hvordan eldre partier organiserer seg og derfor ønsker å fremme mer direkte deltakelse.

Ved å skille mellom de to formene for IPD kan jeg få kartlagt hvorvidt partier har ulik grad av forsamlingsbasert og direktedeltakelsesbasert IPD. Jeg får også sett på samlet grad av IPD for partiene ved å summere graden av IPD for de to formene for IPD. Jeg vil derfor hevde at skillet jeg gjør mellom de to formene for IPD gir analysen mer dybde. Det at indeksene er forankret i teori fra partiorganisasjonslitteraturen, og er anvendt av anerkjente forskere på feltet, mener jeg bidrar til å gi operasjonaliseringene økt målevaliditet.

4.7 Indeks for forsamlingsbasert internt partidemokrati

4.7.1 Overordnet om indeksen

Indeksen for forsamlingsbasert internt partidemokrati skal, som tidligere nevnt, forsøke å måle graden av inkludering for avgjørelser gjennom debatt, for eksempel ved landsmøter og andre former for partimøter der medlemmer kan diskutere og stemme. I det upubliserte dokumentet til Poguntke, Scarrow & Webb (2016:33) oppgir de hvilke aspekter og spørsmål indeksen er bygget opp av, uten å vise spesifikt til variabler i datasettet. Jeg vil hovedsakelig bruke variabler som baseres på akkurat de samme spørsmålene fra kodeskjemaet til PPDB. Jeg har imidlertid valgt å utelate ett av spørsmålene som Poguntke, Scarrow & Webb (2016:33) bruker i sin indeks for forsamlingsbasert IPD. Dette kommer jeg tilbake til senere i gjennomgangen av indeksen. Poguntke, Scarrow & Webb (2016:32) viser også hvordan de har kodet en av variablene i indeksen, som eksempel på sin fremgangsmåte. Jeg har fulgt deres prinsipp for koding med utgangspunkt i denne eksempelvariabelen. Siden jeg ikke vet nøyaktig hvordan de har kodet resten av variablene kan det hende at det ikke er fullt samsvar mellom min og deres koding. Jeg har også omkodet noen av variablene der jeg mener det er hensiktsmessig ut fra oppgavens problemstilling. Dette vil jeg forklare nærmere i avsnittet for de gjeldende variablene. Begge indeksene er for øvrig additive og uveide, med verdier fra 0

til 1. Den laveste verdien viser til lav grad av internt partidemokrati, mens den høyeste verdien impliserer høy grad av internt partidemokrati.

4.7.2 Reliabilitet

Reliabilitet handler om gjentatte målinger med samme måle instrument gir samme resultat. En måte å undersøke reliabilitet på er bruke test-retest teknikken, som går på å måle samsvar to gjentatte målinger av samme variabel (Ringdal, 2007:86-87).

En måte å forsikre seg om at kodingen en har gjort er reliabel, er å gjøre flere kodinger av datamaterialet (Krippendorff, 2004:414). Dette er relevant for mine data. Jeg kunne for eksempel forsøkt å gjøre kodingen av indeksen flere ganger over tid, eller fått noen andre til å kode de to indeksene, for å se om det er samsvar mellom mine, og deres koding. Fordi jeg allerede hadde mistet en del tid med tekniske problemer i SPSS som jeg forklarer i avsnittet under, så vurderte jeg at det beste for oppgavens helhet var å ikke bruke tid på å gjøre flere kodinger. Kodingen som jeg bestemte meg for å bruke var uansett ett resultat av en lengre prosess, der jeg har gått flere runder på hvordan kodingen samsvarer med det jeg ønsker å måle. En diskuterer også ofte målefeil som kan oppstå under innsamlingen av data. Fordi data hovedsakelig er basert på offisielle skriftlige vedtekter vil jeg hevde at risikoen er lav for at det skulle oppstå systematiske målefeil ved innsamlingen.

4.7.3 Tekniske problemer og sammenligningsgrunnlag

Behandlingen av data tok lengre tid enn antatt fordi det dukket opp et uventet problem. Jeg skulle utføre en operasjon i databehandlingsprogrammet SPSS slik at det var de nyeste gyldige verdiene for hver variabel som ble valgt for hvert parti. Gjennom én operasjon ville jeg da fått organisert data slik at informasjonen fra det nyeste året ble valgt. Dette gikk ikke for alle variablene, og etter flere uker med forsøk gjorde jeg endringene manuelt for de variablene som var problematiske.

I utgangspunktet ville jeg, i tillegg til å sammenligne de portugisiske og spanske partiene, også sammenligne de to landenes partier med de øvrige landene i PPDB. Dette ville gitt meg et større sammenligningsgrunnlag enn jeg har nå. Da ville jeg kunne si noe om de portugisiske og spanske partiene i forhold til andre land. Ettersom manuell behandling av dataene for alle partier i 19 land ville tatt veldig lang, tid besluttet jeg å la være. I det upubliserte dokumentet til Poguntke, Scarrow & Webb (2016), har de fått analysert graden av

IPD hos de 19 landene som er med i PPDB. Der finnes det et sammenligningsgrunnlag som viser at de spanske og portugisiske partiene har en lavere grad av IPD enn de eldre europeiske demokratiene. Fordi det er problematisk å bruke resultater fra et upublisert arbeid, har jeg valgt å ikke sammenligne deres resultater med mine. Dette er synd, fordi det ville gitt meg muligheten til å se de spanske og portugisiske partienes grad av IPD i forhold til andre land. På den andre siden får jeg likevel kartlagt og analysert de portugisiske og spanske partienes grad av IPD, og dermed også muligheten til å besvare oppgavens problemstillinger. Utover dette legger denne oppgaven et grunnlag for fremtidig forskning, der en kan utvide sammenligningen med de portugisiske og spanske partiene jeg ikke fikk analysert, og øvrige europeiske land.

4.7.4 Manglende verdier

Jeg har tidligere pekt på at jeg ekskluderte det portugisiske partiet The Greens fra analysen fordi det hadde et for stort omfang av manglende verdier. Det er for øvrig også manglende verdier for tre andre partier i analysen. To av disse partiene har manglende verdier på en variabel, mens det tredje partiet, CDC, mangler verdier på to variabler.

Siden det er et lite omfang manglende verdier har jeg valgt å erstatte de manglende verdiene med gjennomsnittet for landets partier for gjeldende variabel. Dette er ett av flere alternativer for å inkludere enheter med manglende verdier. Siden de andre prosedyrene baserer seg på regresjon eller eksklusjon av enhetene med manglende verdier, ser jeg dette som den mest hensiktsmessige måten å inkludere disse partiene i analysen tross manglende verdier (Cristophersen, 2013:6-7). Jeg har gjort ett unntak fra denne prosedyren, nemlig når jeg erstatter manglende verdier for variabelen ledervalg i indeksen for direkte deltakelsesbasert IPD. Dette forklarer jeg nærmere i avsnittet som handler om denne variabelen. I avsnittene som kommer skal jeg presentere variablene som inngår i indeksen for forsamlingsbasert IPD, forklare hva de måler og hvordan de er kodet.

4.7.5 Organisatorisk struktur

Ut fra et IPD-perspektiv, bør partikongresser og landsmøter ideelt sett debattere og ta avgjørelser om partiregler, partiprogram og partilinje, samt velge personer til sentrale stillinger og verv. Dette gjør det interessant å undersøke hvor ofte møtene blir holdt. En kan

hevde at jo oftere et parti har landsmøter og partikongresser, jo mer inkluderende er partiet (Von Dem Berge et al. 2013:9).

Hvor ofte må en holde landsmøte? **A78CONFREQ**

Denne variabelen måler antall år mellom hver partikongress, og kartlegger frekvens for hvor ofte partier holder partikongress. Svaralternativene for denne variabelen har jeg kodet med utgangspunkt i inndelingen til Scarrow et al. Hvis landsmøte holdes *hvert fjerde år eller sjeldnere*, får det verdien 0.00, *hvert tredje år*, verdien 0.33, *hvert andre år* får verdien 0.66, mens *hvert år* får verdien 1.00.

Hvem som inkluderes og har stemmerett i partiets høyeste organ kan også si noe om et partis IPD. Jeg skal derfor undersøke hvorvidt partiene inkluderer regionale ledere i partiets øverste utøvende organ. Spørsmålet under forsøker å kartlegge dette.

Hvilke av de følgende har plass som *ex officio* medlemmer med full stemmerett i partiets øverste utøvende organ?

Regionale ledere **A85EXCSTATE**.

For denne variabelen har jeg ekskludert spørsmålets andre svaralternativer. Disse er:

A86EXCPM *Statsministeren* når han eller hun er medlem av dette partiet. **A87EXCPRES** *Presidenten* (i president eller semi-president systemer), når han eller hun er medlem av dette partiet. **A88EXCMIN** *Regjeringsministre*, når de er medlemmer av dette partiet.

A89EXCPPG *Partiets parlamentariske leder*. Jeg har ekskludert disse svaralternativene fordi jeg hevder at de ikke er relevante for å måle et partis grad av forsamlingsbasert IPD. Dette fordi alle svaralternativene handler om hvorvidt en gir ulike deler av partiledelsen *ex officio* plass i partiets øverste organ. Fordi partiledelsen representerer partiets sentrale organer og dermed er partiets elite, vil jeg hevde at det er mindre interessant å undersøke hvorvidt de blir inkludert i partiets øverste utøvende organ når jeg skal undersøke i hvilken grad partier inkluderer sine partimedlemmer. Jeg vil derimot hevde at det er mer interessant å undersøke hvorvidt en inkluderer *regionale ledere* i partiets øverste utøvende organ, fordi de representerer partiets regionale organer og medlemmer. En kan hevde at ved å gi *regionale ledere ex officio* plass med full stemmerett i partiets øverste utøvende organ, vil det være positivt for et partis grad av forsamlingsbasert IPD. Derfor er variabelen kodet slik at hvis

regionale ledere ikke inkluderes i partiets øverste utøvende organ, får partiet verdien 0.00, mens hvis *regionale ledere* inkluderes i partiets øverste utøvende organ får partiet verdien 1.00 på denne variabelen.

Spørsmål om IPD handler ofte om hvem som tar avgjørelser i et parti, om det er partilederen, partieliten eller partimedlemmer som skal bestemme et partis politikk, og i tillegg hvordan politikken implementeres (Carty 2013:11). Derfor er det også nyttig å undersøke om partilederen stilles ansvarlig overfor partiets sentralstyre eller landsmøte. Variabelen under kan sies å måle dette.

Partireglene nevner eksplisitt at partileder er ansvarlig overfor sentralstyret eller landsmøtet. C18LDRROLE2

Denne variabelen har jeg kodet slik at svaret *nei* gir verdien 0.00, mens svaret *ja* gir verdien 1.00.

4.7.6 Utforming av partiprogram

Partiprogram er viktig både for å synliggjøre hva et parti står for utad, og for å avgjøre hvilke politiske standpunkter og ideologiske linjer partiet skal følge. Hvem som inkluderes i prosessen med å utforme og stemme på partiprogrammet, kan derfor hevdes å være viktig for partiers interndemokrati (Von Dem Berge et al. 2013:15). Spørsmålet som skal måle utforming av partiprogram lyder som følger:

Hvem har avgjørende innflytelse over partiprogrammet? C101MAN2-5

Denne har jeg kodet med utgangspunkt i eksempelet for hvordan Poguntke et al. (2016:32) koder det samme spørsmålet i sin indeks. De skårer svarverdiene 0.00, 0.25, 0.50, 0.75 eller 1.00, der 1.00 gir maksimum verdi for IPD og er mest inkluderende, mens 0.00 gir minimum verdi for IPD og er minst inkluderende. Svaret *partileder* gir verdi 0.00, *sentralstyre* 0.25, *folkevalgte i parlamentet* 0.50, *regionale og lokale partiorganer* 0.75 og *landsmøtet* 1.00.

4.7.7 Ledervalg og kandidatvalg

Partilederen har en sentral rolle for partiets avgjørelsesprosesser og innehar derfor en særlig viktig posisjon i partiet. Dermed er hvem som får være med å velge partileder en viktig del av et partis IPD (Cross, 2013:100-102).

Ia Foreligger det regler for valg av partileder? C24PLRULE

Svarene har jeg kodet slik at hvis det *ikke foreligger regler* kodes dette som 0.00, og hvis det *foreligger regler* kodes dette som 1.00. Det kan tenkes at regler for valg av partileder er positivt for et partis IPD, siden en da lettere kan forholde seg til et reglement med tanke på for eksempel reformer og eventuelle overtramp.

Ib Hvem har avgjørende stemme i partiledervalgprosessen? C26-28PLMBRTXT

For denne variabelen har jeg kodet svarene slik at *nasjonalt lederskap* får verdien 0.00, *lokalt* eller *regionalt delegatmøte* eller *lederskap* får verdien 0.50, mens *landsmøte* får verdien 1.00. Variabelen er kodet slik fordi det kan tenkes at valgprosessen er minst inkluderende hvis det stemmes på lokalt og regionalt nivå og mest inkluderende hvis det stemmes på nasjonalt nivå, for eksempel under landsmøtet.

Ic Var det avstemming under den mest inkluderende delen av partiledervalgprosessen?

C40PLTV1

Denne variabelen har jeg kodet slik at hvis det *ikke var avstemming i den mest inkluderende delen* kodes dette som 0.00, mens hvis *det var avstemming under den mest inkluderende delen av prosessen* blir dette kodet som 1.00.

Id Hvem fikk delta i avstemmingen? (jf. forrige spørsmål). C41-46PLVT2-9.

Svarene for hvem som fikk delta har jeg kodet som følgende; *sentralstyre* 0.00, *folkevalgte i parlamentet* 0.33, *lokale partiorganer* og *regionale partiorganer* 0.66 og *landsmøtet* 1.00.

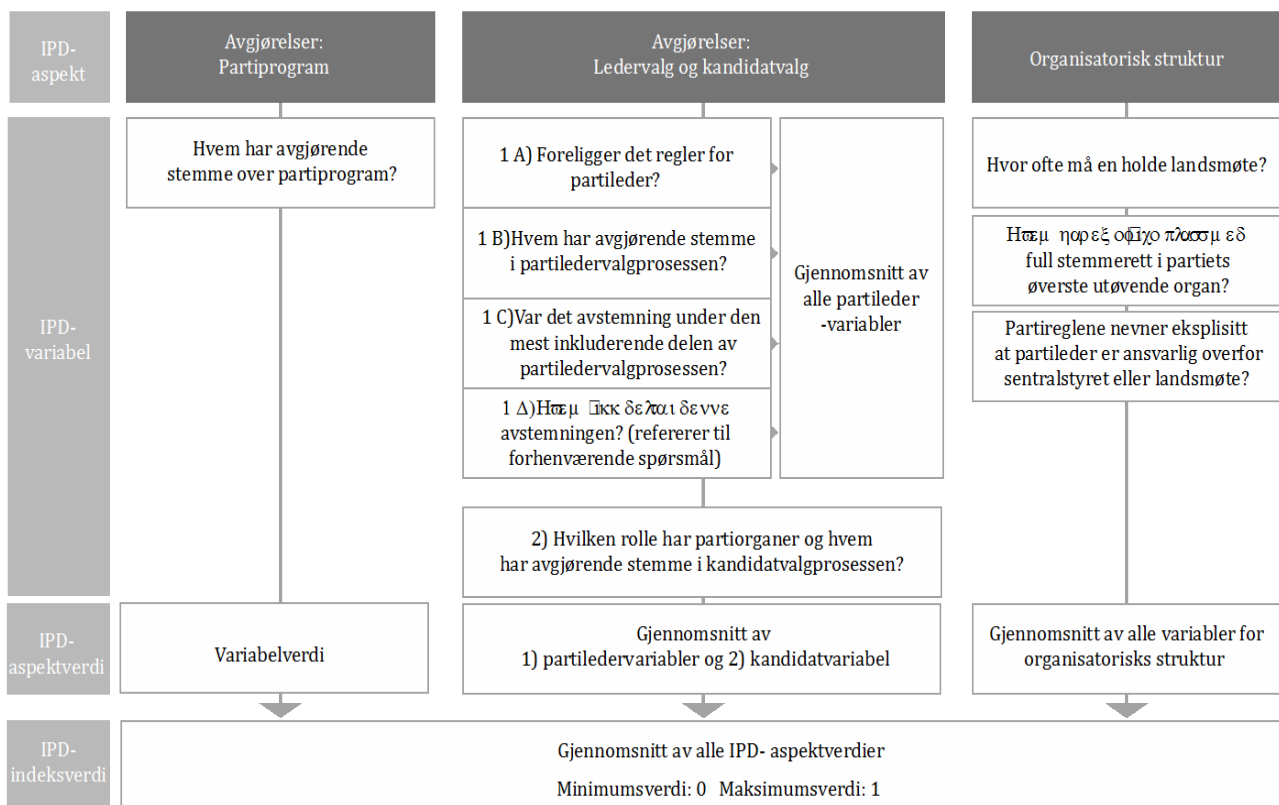
Hvilken rolle har partiorganer og hvem har avgjørende stemme i kandidatvalgprosessen?

B22

-25CANRUL2TXT

I utgangspunktet ville jeg kode denne variabelen slik at svaralternativet for nasjonalt lederskap skulle få verdien 0.00, mens lokalt og regionalt lederskap ville fått verdien 1.00.

Men resultatet ville blitt at alle partiene hadde skåret 0 på denne variabelen. Når jeg så nærmere på variabelen fantes det mer variasjon mellom partiene. Jeg har derfor kodet variabelen slik at en får frem mest mulig av nyansene mellom partiene: *hvis nasjonal ledelse nominerer og ratifiserer kandidater* blir verdien 0, *hvis lokalt eller regionalt organ nominerer og nasjonal ledelse ratifiserer* får det verdien 0.5, *hvis nasjonal ledelse nominerer og landsmøtet ratifiserer* får det verdien 0.5, *hvis lokalt eller regionalt organ nominerer og landsmøtet ratifiserer* får det verdien 1.

Figur 1. Figur av indeks for forsamlingsbasert internt partidemokrati

4.8 Indeks for direkte deltakelsesbasert internt partidemokrati

4.8.1 Overordnet om indeksen

Variablene for direkte deltakelsesbasert internt partidemokrati har, med unntak av variabelen *internt referendum for politiske avgjørelser*, blitt brukt i indeksen for forsamlingsbasert

internt partidemokrati. Begrunnelsene for at det er hensiktsmessig å bruke disse variablene for å måle IPD, gjelder derfor her også. Det som er annerledes for variablene i indeksen for direktedeltakelsesbasert IPD, er at en her er ute etter å kartlegge partimedlemmenes muligheter til å delta direkte i avgjørelsesprosesser. Dette er årsaken til at variabelen internt referendum for politiske avgjørelser er inkludert. Indeksen forsøker på denne måten å kartlegge i hvilken grad et parti tillater medlemmers direkte deltakelse gjennom at partimedlemmene stemmer hjemmefra, over internett eller ved å avgi stemmer ved partiets valgstasjoner. I avsnittene under skal jeg presentere variablene som inngår i indeksen for direktedeltakelsesbasert IPD, forklare hva de skal måle og hvordan de er kodet.

4.8.2 Utforming av partiprogram

Har alle partimedlemmer stemmerett over partiprogram? C101MAN6

Variabelen for utforming av partiprogram har jeg kodet slik at svaret *nei* får verdien 0.00, mens svaret *ja* får verdien 1.00

4.8.3 Internt referendum for politiske avgjørelser

Holdes det interne referendium for politiske avgjørelser der alle partimedlemmer kan delta? C1R1F1

Denne variabelen har jeg kodet slik at partier med svaret *nei* får verdien 0.00, mens partier med svaret *ja* får verdien 1.00.

4.8.4 Ledervalg

Har alle partimedlemmer stemmerett i partiledervalgprosessen? C25PLMBRTXT

Her har jeg kodet svarene slik at *nei* gir verdien 0.00, mens *ja* gir verdien 1.00.

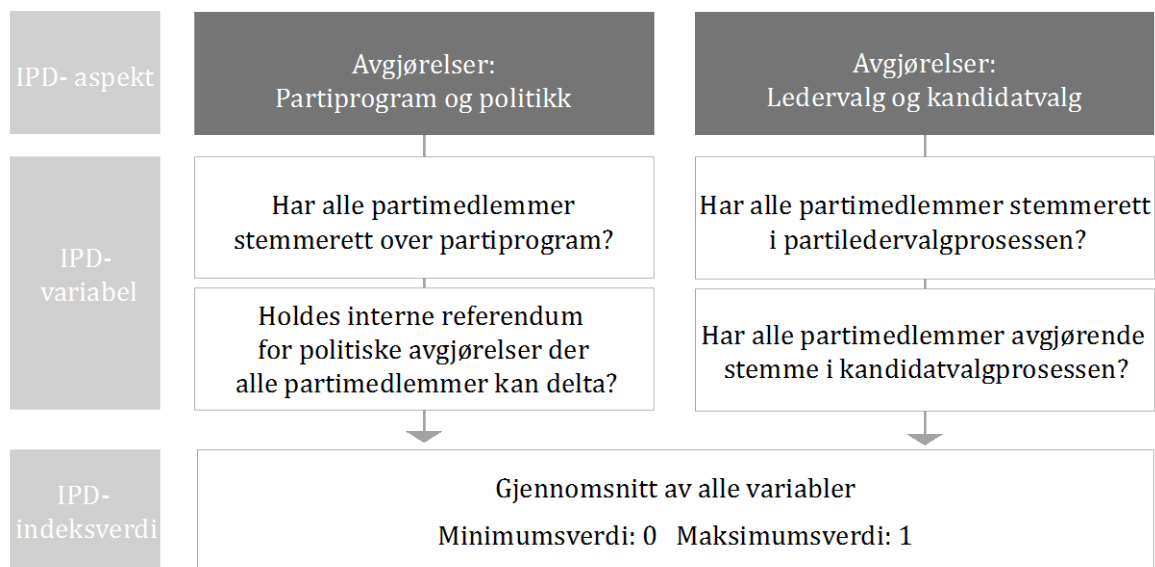
I utgangspunktet har ikke de to portugisiske partiene PCP og BE gyldig verdi for denne variabelen. Men for variabel 1c: *Var det avstemming under den mest inkluderende delen av partiledervalgprosessen?* Og 1d: *Hvem fikk delta i denne avstemmingen? (jf. spørsmålet over)*, har begge partiene gyldig verdi. Man ser gjennom variabel 1d at det for BE er landsmøtedelegater og for PCP er sentralstyret som fikk delta i den mest inkluderende delen

av partiledervalgprosessen. Jeg finner det derfor hensiktsmessig å kode BE og PCP til å ha verdien 0.00 for denne variabelen.

4.8.5 Kandidatvalg

Har alle partimedlemmer avgjørende stemme i kandidatvalgprosessen? **B22CANRUL2TXT**

Denne variabelen har jeg kodet slik at partier med svaret *nei* får verdien 0.00, mens partier med svaret *ja* får verdien 1.00.

Figur 2. Figur av indeks for direkte deltakelsesbasert IPD

Ved å bruke disse to indeksene får jeg kartlagt om det er variasjon på tvers av landene og mellom partier i det enkelte land. Dette gjør det mulig å undersøke om det er noen mønstre i variasjonen. I kapittel tre pekte jeg på tre egenskaper og faktorer ved partiene som kan føre til at de har ulik grad av IPD. I avsnittene under skal jeg gå gjennom hvordan jeg vil kode disse.

4.9 IPD etter andel offentlig partifinansiering

For å måle hvor stor andel pst. av totale partiinntekter som er offentlig finansiert, skal jeg bruke denne variabelen: **CR29REVSUB** *Andel av partiinntekter som er rapportert over som kommer fra direkte statlig subsidiering (i pst.)*. Det refereres til et tidligere spørsmål om partiets totale inntekter. Jeg har gruppert de portugisiske og spanske partiene inn i kategorier etter hvor stor andel offentlig partifinansiering de har. Jeg har delt partiene inn slik at partier

som har en offentlig finansiering som 0-33 pst. er lav, 34-67 pst. er middels, og 68-100 pst. er høy. Som en kan se i tabellen under har de portugisiske og spanske partiene generelt sett en relativt høy andel offentlig finansiering sett i forhold til sin totale inntekt. Seks av partiene har høy grad av offentlig partifinansiering, fire har middels grad av offentlig partifinansiering. Ingen av de portugisiske og spanske partiene har lav grad av offentlig partifinansiering.

Tabell 2. Inndeling i grad av offentlig partifinansiering

Partier	Pst. offentlig finansiering	Inndeling
<i>Portugisiske partier</i>		
Communist Party	45 pst.	Middels
Left block	82 pst.	Høy
Peoples Party	93 pst.	Høy
Social Democratic Party	66 ps.t	Middels
Socialist Party	80 pst	Høy
<i>Spanske partier</i>		
BNP	59 pst.	Middels
DCC	39 pst.	Middels
PP	83 pst.	Høy
PSOE	71 pst.	
IU	83 pst.	Høy

4.10 IPD etter partifamilie

Det foreligger tre variabler for partifamilie i datasettet. Jeg har valgt å bruke variabelen *partyfam2* som inkluderer regionalisme som en av partifamiliene. Jeg velger å bruke variabelen med regionalisme fordi det er en relevant faktor i spansk politikk. Variabelen partifamilie ble i første omgang dannet med utgangspunkt i den klassiske høyre-venstre dimensjonen. Partiene har dermed i første omgang blitt kategorisert ut fra sin plassering i høyre-venstre dimensjonen. Videre har partiene også blitt vurdert ut fra medlemskap i transnasjonale organisasjoner, som Europaparlamentets partigrupper. Jeg vil hevde at partifamilievariabelens målevaliditet øker ved at partiene har blitt vurdert ut fra flere kriterier. Selv om jeg i første omgang er ute etter å se om de sosialdemokratiske partiene har større

grad av direktedeltakelsesbasert IPD enn partier som tilhører andre partifamilier, har jeg kodet variabelen slik at tilhørighet til alle partifamiliene vises. Slik kan en se eventuelle nyanser mellom de ulike partiene. Siden jeg skal undersøke mønstre av variasjon etter tilhørighet til partifamilie på tvers av de to landene, har jeg ekskludert de partiene som tilhører en partifamilie som ikke er representert i begge land. Jeg har dermed ekskludert de to spanske partiene PNV og CDC. Fordi de gjenværende tre spanske partiene tilhører de tre ulike partifamiliene som er representert i Portugal, hevder jeg at dette er den mest fornuftige fremgangsmåten for å få sammenlignet grad av IPD ut fra tilhørighet til partifamilie på tvers av de to landene. I tabellen under viser jeg de portugisiske og spanske partienes tilhørighet til partifamilie.

Tabell 3. Partienes tilhørighet i partifamilier

Portugiske Partier	Tilhørighet til Partifamilie
Portuguese Communist Party	Venstresosialistisk
Left Bloc	Venstresosialistisk
Peoples Party	Kristendemokratisk- og Konservativ
Social Democratic Party	Kristendemokratisk- og Konservativ
Socialist Party	Sosialdemokratisk
Spanske partier	
United Left	Venstresosialistisk
Basque Nationalist Party	Regionalistisk
Democratic Convergence of Catalonia	Liberalistisk
Peoples Party	Kristendemokratisk- og Konservativ
Socialist Party	Sosialdemokratisk

Sammenligningen jeg skal gjøre blir altså mellom partiene som tilhører den venstre-sosialistiske, kristendemokratisk- og konservative og den sosialdemokratiske partifamilien.

4.11 IPD etter partiers alder

En kan skille mellom partiers alder ved å definere alle partiene som har blitt dannet i etterkant av det opprinnelige partisystemet i et land som *nyere* partier. Deres rolle som *nyere* partier i et partisystem kan gjøre at de skiller seg fra de tidligere etablerte partiene (Harmel,1985-405-406). Jeg har valgt å ta utgangspunkt i denne fremgangsmåten for å skille

mellom partiers alder. Det gjør jeg både fordi det virker som en oversiktlig måte å kategorisere partiene, som fanger opp hvorvidt partiene er nyere eller eldre i sine partisystemer. Det virker også som en hensiktsmessig fremgangsmåte for Portugal og Spania som nyere demokratier, siden definisjonen ikke er avhengig av en spesifikk periode på tvers av land.

For Portugal og Spania har jeg valgt å definere de partiene som ble dannet etter landenes nye grunnlover som nyere partier. Den portugisiske grunnloven ble vedtatt i 1976 og den spanske grunnloven ble vedtatt i 1978. Siden det både i Portugal og Spania også finnes store aldersforskjeller fordi noen partier ble dannet før overgangen til demokrati, vil jeg gruppere disse partiene i samme alderskategori. Jeg deler derfor partiene inn i følgende kategorier: *Eldre* partier er kategorien for de partiene som ble dannet før overgangen til demokrati. Det portugisiske Socialist Party ble dannet i 1973, som bare er ett år før diktaturets fall. Jeg har derfor valgt å ikke kategorisere det som ett *eldre* parti, men som et *overgangsparti*. *Overgangspartier* er de partiene som ble dannet i løpet av overgangen til demokrati. *Nyere* partier er de partiene som ble dannet etter overgangen til demokrati. Selv om jeg hovedsakelig er ute etter å undersøke variasjon mellom de *nyere* partiene og de tidligere etablerte partiene, som både er de *eldre* partiene og *overgangspartiene*, delte jeg de tidligere etablerte partiene inn i disse to gruppene for å få frem mest mulig nyanser.

Tabell 4. Inndeling i partienes alder

Portugiske Partier	År partiet ble dannet	Inndeling
Portuguese Communist Party	1921	Eldre parti
Left Bloc	1999	Nyere parti
Peoples Party	1974	Overgangsparti
Social Democratic Party	1974	Overgangsparti
Socialist Party	1973	Overgangsparti
Spanske partier		
United Left	1986	Nyere parti
Basque Nationalist Party	1895	Eldre parti
Democratic Convergence of Catalonia	1974	Overgangsparti

Peoples Party	1976	Overgangsparti
Socialist Party	1879	Eldre parti

Som en ser i tabellen over er det tre partier som kategoriseres som *eldre* partier. Dette er PCP i Portugal, og de spanske partiene PNV og PSOE. Det er fem partier i kategorien for *overgangspartier*. Tre av disse er portugisiske, mens to er spanske. Det er et parti i hvert land som kategoriseres som *nyere* partier. Dette er BE i Portugal og IU i Spania. Begge tilhører den venstresosialistiske partifamilien, men de kan hevdes å være en del av de nyere partiene som dukket opp på 1970- og 1980-tallet, og som kalles nyere venstreliberale partier.

4.12 Konklusjon

I dette kapittelet begynte jeg med å forklare hvorfor jeg har valgt å fokusere på landene Portugal og Spania og hvilke portugisiske og spanske partier jeg skal analysere. Deretter presenterte jeg PPBD-data. Fordi datasettet inneholder mye informasjon om ulike aspekter ved partiorganisering og portugisiske og spanske partier er inkludert, er dataene godt egnet til å belyse oppgavens problemstillinger.

Videre pekte jeg på hva slags forskningsdesign jeg skal anvende, og hva som er hovedspørsmålet jeg skal undersøke hos de portugisiske og spanske partiene, nemlig deres grad av internt partidemokrati og hvordan dette skal operasjonaliseres. Jeg fokuserte på den delen av IPD som handler om inkludering av partimedlemmer i avgjørelsesprosesser. Jeg diskuterte de to indeksene jeg vil bruke for å måle graden av internt partidemokrati, og skilte mellom forsamlingsbasert og direkte deltakelsesbasert IPD fordi dette hevdes å være to ulike måter å utøve IPD på, basert på forskjellige logikker. Jeg gjennomgikk alle variablene som inngår i indeksene, og viste hvordan de vil kodes. Jeg avsluttet med å forklare hvordan jeg skal kode de tre faktorene *andel offentlig partifinansiering*, *tilhørighet til partifamilie* og *partienes alder*.

5 Kartlegging av portugisiske og spanske partiers grad av internt partidemokrati

5.1 Introduksjon

I dette kapittelet skal jeg undersøke graden av IPD hos de portugisiske og spanske partiene, ut fra de to indeksene jeg har konstruert. Jeg skal begynne med å vise til deskriptiv statistikk for alle partiene samlet for de to indeksene og peke på hvilke forventninger en får til variasjon for de to formene for IPD. Deretter skal jeg se på hvilken grad av IPD de portugisiske og spanske partiene har. Dette skal jeg gjøre ved å se på gjennomsnittsverdier hos de portugisiske partiene og spanske partiene for grad av IPD. Jeg skal sammenligne gjennomsnittene for partiene fra hvert land for å undersøke om det er forskjeller mellom de portugisiske og de spanske partiene når det gjelder forsamlingsbasert og direktedeltakelsesbasert IPD.

I den neste delen av kapittelet skal jeg presentere et "scatterplot" som gir en tydelig oversikt over de portugisiske og spanske partienes grad av forsamlingsbasert og direktedeltakelsesbasert IPD. Med utgangspunkt i scatterplottet skal jeg undersøke graden av IPD ved å peke på variasjonen en ser mellom partiene internt i hvert land. Jeg skal ut fra scatterplottet og den deskriptive statistikken undersøke om ulikheten er størst mellom de to landenes partier, eller mellom partiene innad i hvert av landene. Alt dette vil gi en oversikt over likheter eller ulikheter både på landnivå mellom de portugisiske og spanske partiene, og også mellom partiene innad i det enkelte land. Deretter skal jeg undersøke om en ser mønstre i variasjonen mellom partier på tvers av landegrensene. Dette gjør jeg ved å undersøke gjennomsnittlig grad av IPD på tvers av de to landene etter andel offentlig finansiering, partienes tilhørighet til partifamilie og partienes alder for de to formene for IPD. Til sist skal jeg undersøke noe nærmere enkelte funn som virker interessante mer i detalj.

5.2 Samlet deskriptiv statistikk

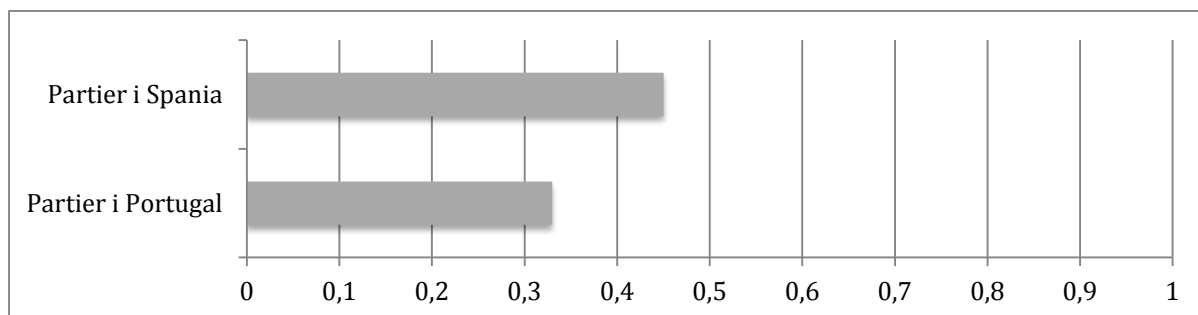
Tabell 5. Deskriptiv statistikk

Indeks	N	Bredde	Min.	Maks.	Gj.snitt	Sdt.avvik
Indeks forsamlingsbasert IPD (0-1)	10	.47	.13	.59	.39	.12
Indeks direkte deltakelsesbasert IPD (0-1)	10	.50	.00	.50	.20	.22

Den deskriptive statistikken for den forsamlingsbaserte indeksen viser at alle de ti partiene som er med i analysen har en differanse om lag midt mellom den laveste og den høyeste verdien av forsamlingsbasert IPD, 0.47 på en skala fra 0 til 1. Dette tyder på at det er variasjon mellom partiene på denne indeksen. En ser også at gjennomsnittsverdien er 0.39, og at den har et standardavvik på 0.12, som er et tegn på at partiene fordeler seg ganske ulikt i forhold til denne indeksen. Dermed ser man at det vil være variasjon mellom partier fordi en ser ulikhet mellom partienes laveste og høyeste verdier, og siden det er spredning rundt gjennomsnittsverdien.

Den deskriptive statistikken for den direktedeltakelsesbaserte indeksen viser en differanse mellom den laveste verdien og den høyeste verdien på 0.50. Dermed er det også for denne indeksen noe variasjon mellom partiene. Det kommer også frem at det vil være minst ett parti som får verdien 0 for direktedeltakelsesbasert IPD, noe som ikke er tilfelle for forsamlingsbasert IPD. Gjennomsnittet for direktedeltakelsesbasert IPD er 0.2, og den har et standardavvik på 0.22. Derfor vil det være variasjon mellom partier også for denne indeksen. Kort oppsummert viser den deskriptive statistikken at en vil se variasjon mellom partier for begge aspektene ved IPD. Det sier likevel ikke noe om en vil finne variasjonen mellom portugisiske og spanske partier som sådan, eller mellom partiene internt i det enkelte av landene. I avsnittet under vil jeg undersøke nivået på de to formene for IPD på landnivå.

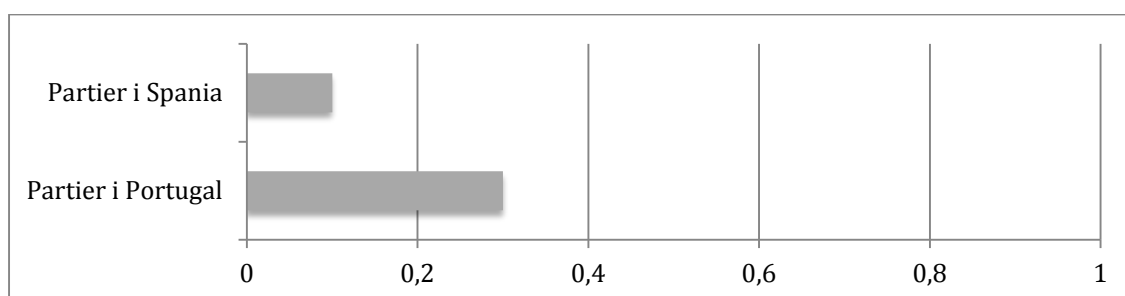
5.3 Forsamlingsbasert IPD i Portugal og Spania

Figur 3. Forsamlingsbasert IPD i Spania og Portugal

Dette stolpediagrammet gir et generelt inntrykk av de portugisiske og spanske partienes sammenlagte grad av forsamlingsbasert IPD. Man ser at gjennomsnittet til de portugisiske partiene er 0.33 og de spanske partiene 0.45, der den maksimale verdien er 1.00. Med andre ord har de spanske partiene en noe høyere gjennomsnittverdi, noe som betyr at de spanske partiene sammenlagt har en noe høyere grad av forsamlingsbasert IPD enn de portugisiske partiene. Samtidig ser man at det ikke er veldig stor forskjell på de portugisiske og spanske partienes grad av forsamlingsbasert internt partidemokrati. En ser også at gjennomsnittet hos begge landene er under midtverdien på skalaen 0.5. Dette indikerer at landenes partier gjennomsnittlig har en noe lav grad av forsamlingsbasert IPD.

5.4 Direkte deltakelsesbasert IPD i Portugal og Spania

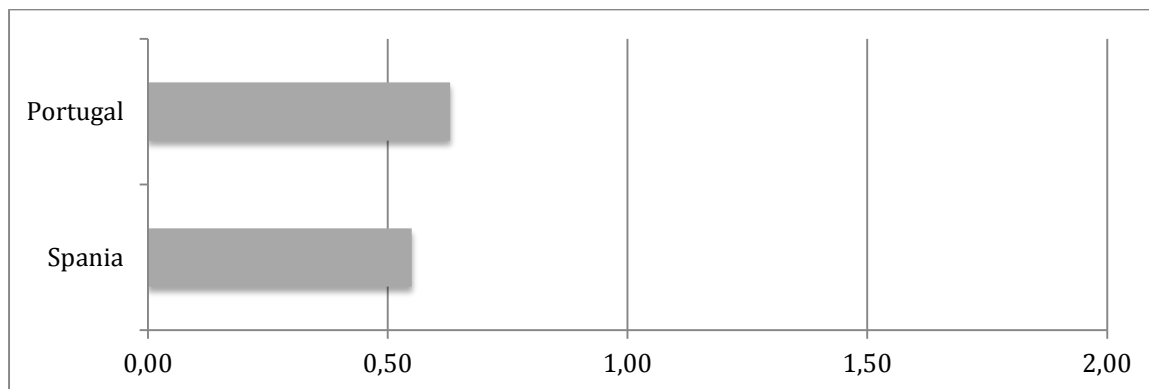

Figur 4. Direkte deltakelsesbasert IPD i Spania og Portugal

De portugisiske partiene har en gjennomsnittsverdi på indeksen for direktdeltakelsesbasert IPD på 0.3, mens de spanske partiene har en gjennomsnittsverdi på 0.1, der den maksimale verdien er 1. Dette indikerer variasjon mellom de to landenes partier, der de portugisiske partiene har større grad av direktdeltakelsesbasert IPD enn de spanske. Man ser også at de portugisiske og spanske partiene gjennomsnittlig har verdier som er under 0.5, som er midten

av skalaen, for direkte deltakelsesbasert IPD. Dette indikerer at de portugisiske og spanske partiene har en relativt lav grad av direktedeltakelsesbasert IPD.

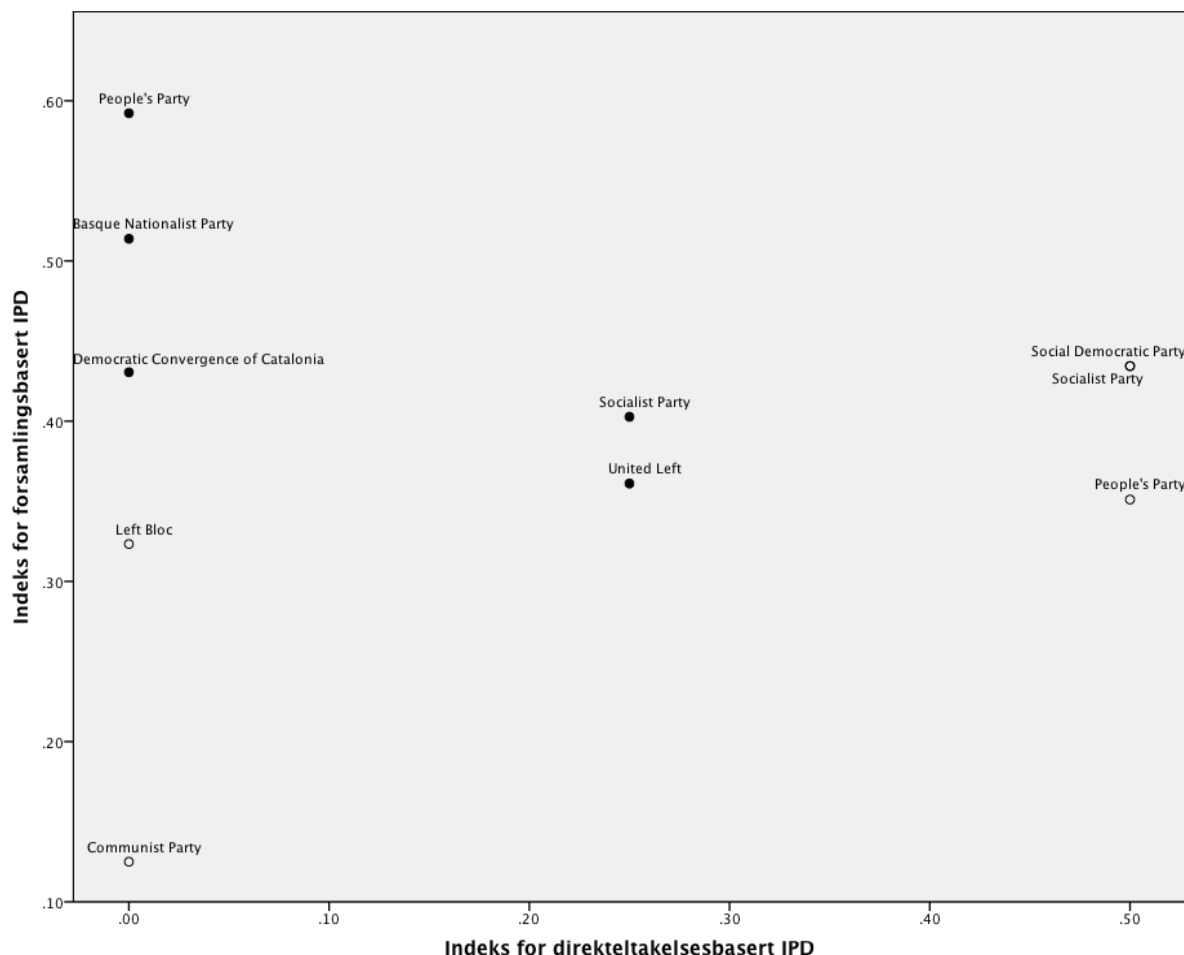
5.5 Samlet grad av IPD i Portugal og Spania

Figur 5. Gjennomsnittsverdi for de to indeksene

Når man slår sammen de to gjennomsnittsverdiene ser man at de to landenes partier har en veldig lik grad av IPD, men at de portugisiske partienes grad av IPD likevel ligger noe høyere enn de spanske partienes IPD. Hvis en slår sammen og vekter de to aspektene for IPD likt, ser man med andre ord liten variasjon mellom de to landenes partier. Siden en slår sammen gjennomsnittene får begge indeksene som hver for seg har maksimal verdi på 1.0, får man for den samlede graden av IPD en maksimal verdi på 2.0. Dette betyr at de portugisiske partienes grad av IPD på 0.63, og de spanske partienes grad av IPD på 0.55, ligger godt under midtverdien på skalaen, som her er 1.0. Dette viser at partiene i begge landene sammenlagt har en relativt lav, dog lik, grad av IPD.

5.6 Variasjon mellom partier på tvers av, og internt i Portugal og Spania

Figur 6. Scatterplot for IPD

5.6.1 Oversikt over variasjon mellom partiene for forsamlingsbasert IPD

Ut fra scatterplottet ser man at de spanske partiene har jevnt over høyere verdier enn de portugisiske for den forsamlingsbaserte indeksen, og at det er variasjon mellom partier internt i begge land. I Portugal får PCP den klart laveste verdien, 0.13, som er en klart lavere verdi enn de øvrige portugisiske partiene. Siden det bare er fem partier som analyseres fra Portugal, betyr dette at partiet trekker ned gjennomsnittet for de portugisiske partiene. Gjennomsnittlig grad av forsamlingsbasert IPD når PCP er ekskludert, er på 0.38, mens det opprinnelige gjennomsnittet er på 0.33. Dette betyr at den lave graden av forsamlingsbasert IPD hos det PCP utgjør en betydelig del av variasjonen man finner for denne formen for IPD på landnivå. Videre ser man at BE får den nest laveste verdien for denne indeksen, på 0.32. CDS-PP får

verdien 0.35, mens både PSD og PS får den høyeste verdien, 0.43. Dette betyr at det er ulikhet mellom de portugisiske partiene når det gjelder grad av forsamlingsbasert IPD. Man ser for øvrig at ingen av de portugisiske partiene har en grad av forsamlingsbasert IPD som er over 0.5, som er midten av skalaen. I lys av dette kan man hevde at de portugisiske partiene som sådan er ganske like, og at variasjonen stort sett handler om hvor lav grad av IPD partiene har.

I Spania ser man at IU får den laveste verdien av de partiene som er undersøkt, 0.36, mens PSOE får den nest laveste verdien, 0.40. CDC får verdien 0.43, og er dermed rangert i midten av de fem partiene. PNV får nest høyeste verdi på 0.51, mens PP får landets høyeste verdi på 0.59. Ut fra dette ser man også variasjon mellom de spanske partiene. I Spania er det derimot to partier som er over midten av skalaen. Men som man kan se er det så vidt disse to partiene tipper over midten, og en ser dermed at variasjonen mellom partiene i de to landene ligner, men at de spanske partiene har en noe høyere grad av forsamlingsbasert IPD.

5.6.2 Oversikt over variasjon mellom partier for direkte deltakelsesbasert IPD

For den direktedeltakelsesbaserte indeksen er det også ulikhet mellom partiene internt i hvert land, men en ser at det for denne indeksen er litt mindre variasjon mellom partiene. I Portugal har de tre partiene PSD, PS og CDS-PP implementert former for direkte deltakelse, og får derfor verdien 0.5. De to partiene PCP og BE har ikke implementert former for direkte deltakelse, og får verdien 0.0. Man ser at det er de samme tre partiene som fikk høyest verdi for forsamlingsbasert IPD som også får høyest verdi for direktedeltakelsesbasert IPD, noe som betyr at de sammenlagt har høyest grad av IPD.

I Spania er det bare de to partiene IU og PSOE som anvender direkte deltakelse, og får verdien 0.25, mens de tre andre partiene PP, PNV og CDC, ikke gjør det, og får verdien 0.0. Man ser med andre ord forskjeller internt i både Portugal og Spania mellom de ulike partiene i forhold til grad av direkte deltakelsesbasert IPD. I Spania er det ikke de samme partiene som fikk høyest grad av forsamlingsbasert IPD, som har høyest grad av direktedeltakelsesbasert IPD. Mens det i Portugal er de samme partiene som har høyest grad av begge de to formene for IPD. Det kommer også frem at de portugisiske partiene i større grad implementerer former for direkte deltakelse enn de spanske.

5.6.3 Variasjon på landnivå og mellom partier internt hvert land

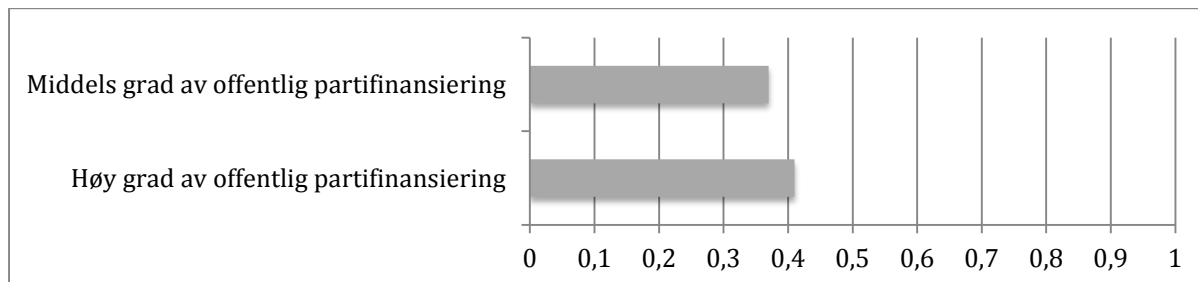
Den deskriptive statistikken viser at variasjonsbredden mellom partiene totalt sett er på 0.47. Dette indikerer at det vil finnes variasjon mellom partiene for forsamlingsbasert IPD. Ut fra scatterplottet og den videre gjennomgangen av hvert enkelt partis grad av forsamlingsbasert IPD, kan man se at det er variasjon mellom partiene internt i det enkelte land. Tidligere så vi at de to landenes partier var ganske like hva gjaldt partienes gjennomsnittsverdier for forsamlingsbasert IPD. Siden det var liten grad av variasjon mellom de to landenes partier for denne indeksen, mens det virker å være mer variasjon mellom partiene internt i hvert land, er dette en indikasjon på at det er på partinivå det er størst variasjon når det gjelder forsamlingsbasert IPD.

For direktedeltakelsesbasert IPD så man i den deskriptive statistikken at variasjonsbredden mellom partiene totalt sett er på 0.5, noe som ga forventninger om at en vil finne noe variasjon mellom partiene. Gjennomgangen av hvert partis grad av direktedeltakelsesbasert IPD viser at det er variasjon mellom partiene både i Portugal og Spania. Da jeg sammenlignet de portugisiske og spanske gjennomsnittsverdiene for direktedeltakelsesbasert IPD, så man at de to landenes partier også for denne formen for IPD er relativt like. Dette indikerer at det også for direktedeltakelsesbasert IPD er større variasjon mellom partiene internt i hvert land enn det er variasjon mellom de to landenes partier. Man ser for øvrig at selv om det virker som om det er mellom partiene internt i hvert land en finner mest variasjon, så er det heller ikke her store forskjeller mellom partiene, da det er få partier som er over midten av skalaen på 0.5.

Fordi det er ulikheter mellom partier internt i hvert av landene, er det interessant å undersøke om man kan se mønstre i denne variasjonen på tvers av landene etter faktorer ved partiene. Dette skal jeg gjøre i avsnittene under.

5.7 Mønstre i variasjon etter egenskaper og faktorer ved partiene

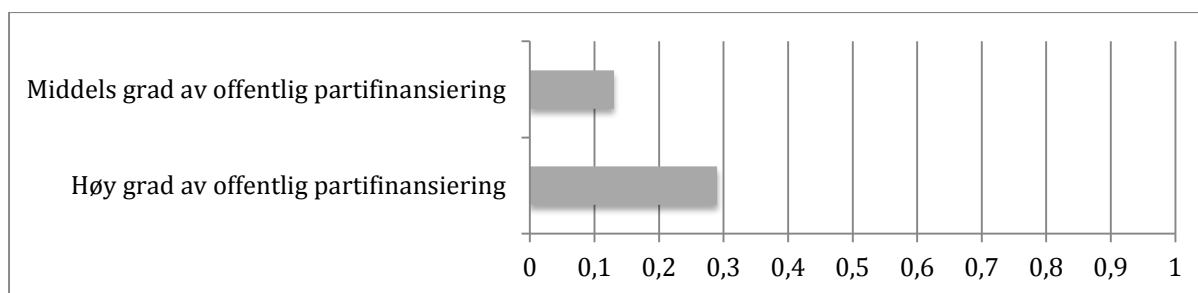
5.7.1 Forsamlingsbasert IPD etter grad av offentlig partifinansiering

Figur 7. Forsamlingsbasert IPD etter grad av offentlig partifinansiering

Som en kan se i figuren over er det veldig liten variasjon for grad av forsamlingsbasert IPD etter grad av offentlig finansiering. Dette tyder på at det ikke er en sammenheng mellom partienes gjennomsnittlige grad av forsamlingsbasert IPD og deres grad av offentlig partifinansiering.

5.8 Direkte deltakelsesbasert IPD etter grad av offentlig partifinansiering

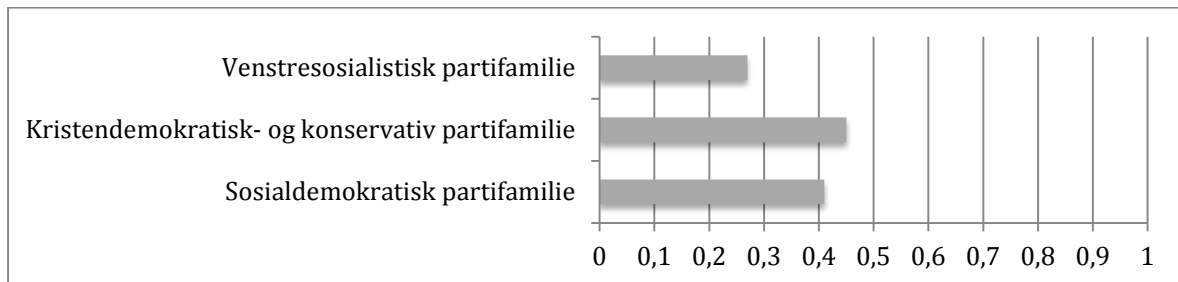

Figur 8. Direkte deltakelsesbasert IPD etter grad av offentlig partifinansiering

Partiene som har en middels grad av offentlig partifinansiering har en lavere grad av direkte deltakelsesbasert IPD, enn partiene som har en høy grad av offentlig partifinansiering. Dette indikerer at partier med høy grad av offentlig partifinansiering har større grad av direkte deltakelsesbasert IPD enn partier med middels grad av offentlig partifinansiering. Dette virker å være i tråd med forventningen om at *de portugisiske og spanske partiene med*

høy andel offentlig partifinansiering i større grad vil inkludere partimedlemmer i former for direkte deltakelse, enn partier med lavere andel offentlig partifinansiering. Dette tyder på at det kan være en sammenheng mellom offentlig partifinansiering og inkludering av partimedlemmer for de portugisiske og spanske partiene.

5.8.1 Forsamlingsbasert IPD etter partifamilie

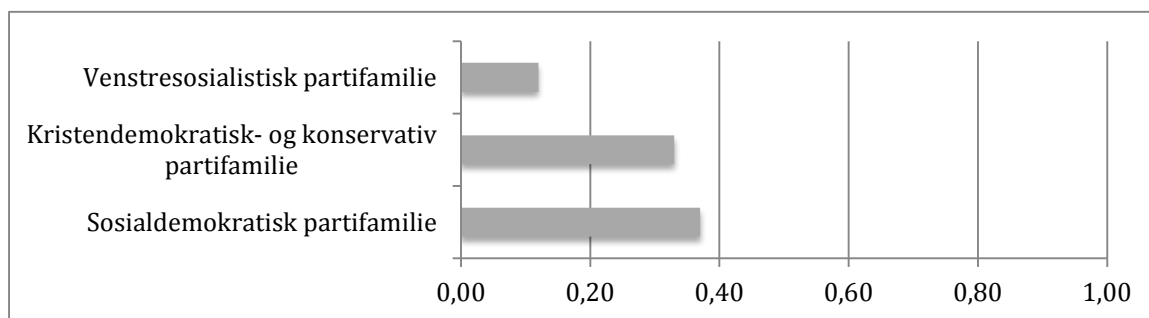

Figur 9. Forsamlingsbasert IPD etter partifamilie

Når en ser på variasjon ut fra tilhørighet til partifamilie, ser man at det på tvers av landene er partiene som tilhører den venstresosialistiske partifamilien som har lavest grad av forsamlingsbasert IPD. Partiene som tilhører de kristendemokratiske, konservative og sosialdemokratiske partifamiliene har en noe høyere grad av forsamlingsbasert IPD enn partiene som tilhører den venstresosialistiske partifamilien. Siden partiene med tilhørighet til den kristendemokratiske- og konservative partifamilien har høyest grad av forsamlingsbasert IPD, virker ikke dette å være i tråd med forventningen om at *de sosialdemokratiske partiene i Portugal og Spania i større grad vil inkludere partimedlemmer i former for forsamlingsbasert deltakelse, enn partier som tilhører andre partifamilier.*

Man ser for øvrig at det nesten ikke er noen forskjell mellom partiene som tilhører den sosialdemokratiske og kristendemokratiske- og konservative partifamilien. Det synes dermed ikke å være noe mønster å snakke om i variasjonen mellom partiene som tilhører disse to partifamiliene. Dette kan kanskje ha en sammenheng med det som ble kalt *contagion from the left*. Contagion from the left er et uttrykk som brukes om den situasjonen som oppsto da partier som tilhørte andre partifamilier i etterkrigstiden mistet støtte, så tilpasset partiene seg sine omgivelser, og adopterte organisatoriske trekk fra de sosialistiske *massepartiene* for å kunne være konkurransedyktige (Harmel, 2002:122).

5.8.2 Direkte deltakelsesbasert IPD etter partifamilie

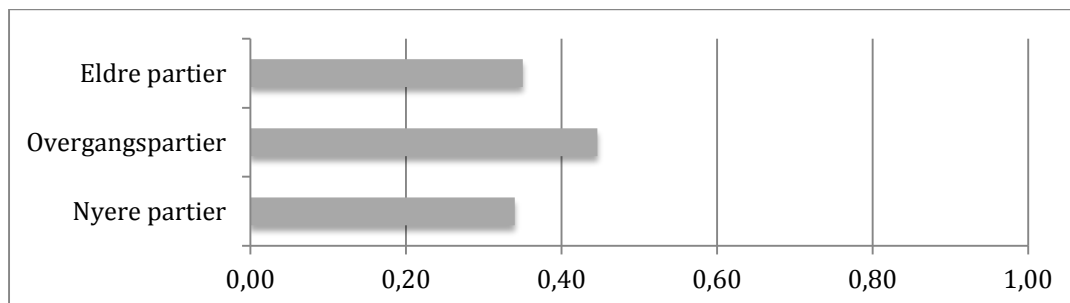

Figur 10. Direkte deltakelsesbasert IPD etter partifamilie

En kan se at på tvers av landene har partiene med tilhørighet til den sosialdemokratiske, og partiene med tilhørighet til den kristendemokratisk- og konservative partifamilien, høyere grad av direkte deltakelsesbasert IPD enn partiene som tilhører den venstresosialistiske partifamilien. Derfor kan man også for denne indeksen se et skille mellom partiene som tilhører den venstresosialistiske partifamilien og de øvrige, ved at de har en lavere gjennomsnittlig grad av direkte deltakelsesbasert IPD enn partiene som tilhører de to andre partifamiliene.

På den andre siden kan en i scatterplottet på (figur 6) se at de to portugisiske kristendemokratiske- og konservative partiene og det sosialdemokratiske partiet hadde verdien 0,5, mens de to venstresosialistiske partiene hadde verdien 0, på den direkte deltakelsesbaserte indeksen. I Spania hadde partiet som tilhører den venstresosialistiske partifamilien og partiet som tilhørte den sosialdemokratiske partifamilien 0,25, mens resten av partiene hadde verdien 0. Dette betyr at selv om gjennomsnittet viser et mønster for partiene på tvers av de to landene, er denne sammenhengen hovedsakelig drevet av de to kristendemokratiske- og konservative og det sosialdemokratiske partiet i Portugal. Det er bare for de to partiene som tilhører den sosialdemokratiske partifamilien at man ser likhet på tvers av de to landene.

5.8.3 Forsamlingsbasert IPD etter partienes alder

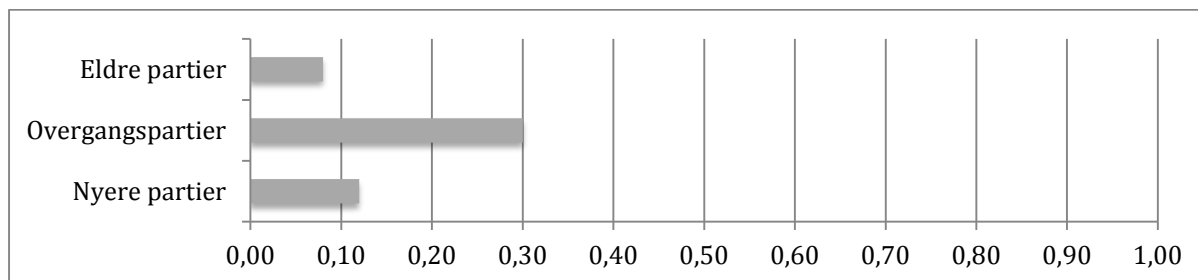

Figur 11. Forsamlingsbasert IPD etter partienes alder

Som en kan se i figuren over har de to nyere partiene den laveste gjennomsnittlige graden av forsamlingsbasert IPD, 0,34, mens de tre eldre partiene så vidt har en høyere verdi, 0,35. Dermed har de nyere og eldre partiene en nesten helt lik grad av forsamlingsbasert IPD. Det er de fem partiene som ble dannet i løpet av overgangen til demokrati som har høyest gjennomsnittlig grad av forsamlingsbasert IPD. En kan dermed se noe variasjon mellom partiene i de to kategoriene nyere og eldre partier sammenlignet med overgangspartiene.

Det er forøvrig usikkert om ikke mønstrene en ser på bakgrunn av partienes alder ikke kan komme av andre bakenforliggende forklaringer. I Portugal ser en at de to partiene som er i kategoriene *eldre* og *nyere* partier, begge tilhører den venstresosialistiske partifamilien. I Spania ser en også at det venstresosialistiske partiet er det eneste nyere partiet. Når det gjelder kategorien *overgangspartier* tilhører fire av partiene kristendemokratiske/konservative partifamilier, mens ett er sosialdemokratisk. Det kan derfor hende at sammenhengen en ser ved at *overgangspartiene* har størst grad av IPD, har sin bakgrunn i disse partienes tilhørighet til partifamilie. Det kan også tenkes å være et samspill mellom partifamilie og alder. Det er med andre ord også mulig at mønstrene en så for IPD etter partifamilie kan ha en sammenheng med partienes alder.

5.8.4 Direkte deltakelsesbasert IPD etter partienes alder

Figur 12. Direkte deltakelsesbasert IPD etter partienes alder

De *eldre* partiene har den laveste gjennomsnittlige graden av direkte deltakelsesbasert IPD, etterfulgt av de *nyere* som har en noe høyere gjennomsnittsverdi, men man ser ikke noen særlig forskjell på disse to gruppene partier. På den annen side ser man forskjell mellom partiene fra disse to gruppene og *overgangspartiene*, ved at partiene som tilhører sistnevnte gruppe har en høyere gjennomsnittlig grad av direkte deltakelsesbasert IPD. Disse resultatene ligner på resultatene i avsnittet over fordi de *eldre* og de *nyere* partiene har ganske like verdier, mens *overgangspartiene* tydelig har høyere grad av direkte deltakelsesbasert IPD. Dette gir ikke støtte til forventningen om at *de nyere partiene Portugal og Spania i større grad vil inkludere partimedlemmer ved direkte deltakelse enn de tidligere etablerte partiene*.

En forventet at de *nyere* partier ville ha en annen form for partiorganisering enn etablerte partier, fordi de ofte hevder å ville ha en flat organisatorisk struktur og maksimere internt partidemokrati gjennom blant annet deltakende demokrati (Harmel og Janda; Kitschelt, 1988). Mens det nyere partiet IU, er det eneste spanske partiet som har interne referendum, ser man at det nyere partiet i Portugal ikke har implementert noen form for direkte deltakelse. På den annen side ser man at hos partiet BE, er partiledervalgprosessen uklar. Nettopp fordi partiet ønsker å ha en flat struktur, er ikke partilederens rolle tydelig definert. Selv om partiet har et slags kollektivt lederskap, der en person fungerer som *de facto* leder, har det fortsatt ingen formell definisjon for partilederens rolle. Siden det er formelle forhold som måles i denne analysen slår dette negativt ut for to variabler i indeksen for forsamlingsbasert IPD: *1a Foreligger det regler for valg av partileder? C24PLRULE*, der partiet får verdien 0, og for variabelen *1b Hvem har avgjørende stemme i partiledervalgprosessen? C26-28PLMBRTXT*, der partiet mangler verdi og derfor er gitt gjennomsnittsverdien til de portugisiske partiene, som er 0. Også for variabelen i indeksen for direkte deltakelsesbasert

IPD: *Har alle partimedlemmer stemmerett i partiledervalgprosessen?* C25PLMBRTXT, får partiet verdien 0.

Hvorvidt de to indeksene har en valid måling av dette partiets grad av IPD med tanke på disse tre variablene, kan diskuteres. Selv om funnene ikke er i tråd med forventningen om *nyere* partier, vil jeg hevde at BEs udefinerte partilederskap kan tyde på at dette partiet er et eksempel på at det kan være en sammenheng mellom at nyere partier fremmer en organisering som er annerledes enn de tidligere dannede partienes organisering, uavhengig av om det å ikke ha en tydelig definert rolle for partilederen kan hevdes å være positivt eller negativt for et partis grad av IPD.

5.9 En nærmere analyse av utvalgte variabler

Ved å bruke to indekser som mål for IPD får man ett generelt inntrykk av partienes grad av IPD. Men fordi jeg slår sammen variablene til ett sammensatt mål, er det også detaljert informasjon om partienes grad av IPD for hver enkelt variabel som ikke kommer frem. For variablene i indeksen for forsamlingsbasert IPD og direkte deltakelsesbasert IPD er det noen aspekter driver variasjonen mellom landene mer enn andre. Disse aspektene og variablene er derfor særlig interessante, og jeg vil derfor undersøke disse mer i dybden.

5.9.1 Forsamlingsbasert IPD og ansvarliggjøring av partileder

Det er én av variablene i den forsamlingsbaserte indeksen som viser tydeligst forskjell mellom de portugisiske og spanske partienes grad av IPD, og dermed bidrar mer til variasjonen man ser mellom de portugisiske og de spanske partiene enn de andre variablene. Denne variabelen er *ansvarliggjøring av partileder*, som måles ved å se på hvorvidt partireglene nevner eksplisitt at partileder er ansvarlig overfor sentralstyret eller landsmøtet. I tabellen under ser en hvorvidt partiene holder partileder ansvarlig.

Tabell 6. Ansvarliggjøring av partileder

Partier i Portugal	Portuguese Communist Party	Left Bloc	Peoples Party	Social Democratic Party	Socialist Party
Partileder holdes ansvarlig	Nei	Nei	Nei	Nei	Nei
Verdi	0	0	0	0	0
Partier i Spania	United Left	Basque Nationalist Party	Democratic Convergence of Catalonia	Peoples Party	Socialist Party
Partileder holdes ansvarlig	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Verdi	1	1	1	1	1

I følge vedtektene er de spanske partienes partiledere ansvarlige overfor sentralstyret eller landsmøtet. Ingen av de portugisiske partiene nevner at de stiller partileder ansvarlig overfor disse organene i sine vedtekter. Derfor virker det som om landene er forskjellige når det gjelder ansvarliggjøring av partileder. I Spania holdes partilederen ansvarlig overfor sentralstyret eller landsmøtet. Dette er derfor et interessant aspekt, der den organisatoriske strukturen skiller mellom de to landene.

5.9.2 Direktedeltakelsesbasert IPD og interne referendum

Den direktedeltakelsesbaserte indeksen blir som tidligere nevnt målt gjennom fire variabler. Det er bare ved to av de fire aspektene som er undersøkt at landenes partier har implementert former for direkte deltakelse. Det er derfor for disse variablene partiene får positive verdier som skaper variasjon mellom de portugisiske og spanske partiene for denne indeksen. Disse to aspektene handler om hvorvidt partiene har interne referendum der alle partimedlemmer kan delta, og om alle partimedlemmer har stemmerett i partiledervalgprosessen. Siden disse to faktorene er utslagsgivende for variasjonen mellom landene, skal jeg undersøke dem nærmere i avsnittene under. Jeg begynner med å analysere variabelen som måler om partiene har interne referendum, jf. tabellen under.

Tabell 7. Interne referendum for politiske avgjørelser der alle partimedlemmene kan delta

Portugisiske partier	Portuguese Communist Party	Left Bloc	Peoples Party	Social Democratic Party	Socialist Party
Interne referendum	Nei	Nei	Ja	Ja	Ja
Verdi	0	0	1	1	1
Spanske Partier	United Left	Basque Nationalist Party	Democratic Convergence of Catalonia	Peoples Party	Socialist Party
Interne referendum	Ja	Nei	Nei	Nei	Nei
Verdi	1	0	0	0	0

I Portugal kan en se at tre av partiene har interne avstemninger om politiske saker der alle partimedlemmer kan delta. I Spania forekommer dette bare hos ett parti. Derfor er dette aspektet viktig for å forklare hvorfor de portugisiske partiene har en høyere grad av direkte deltakelsesbasert IPD enn de spanske partiene.

5.9.3 Direkte deltakelsesbasert IPD og partiledervalg

Nå skal jeg se på det andre aspektet som bidrar til variasjon mellom landene, nemlig direkte deltakelse ved partiledervalg. I tabellen under ser man partienes verdier for hvorvidt partimedlemmer har stemmerett i partiledervalgprosessen.

Tabell 8. Partimedlemmers stemmerett i partiledervalgprosessen

Portugisiske partier	Portuguese Communist Party	Left Bloc	Peoples Party	Social Democratic Party	Socialist Party
Partimedlemmer stemmerett	Nei	Nei	Ja	Ja	Ja
Verdi	0	0	1	1	1
Spanske partier	United Left	Basque Nationalist Party	Democratic Convergence of Catalonia	Peoples Party	Socialist Party
Partimedlemmer stemmerett	Nei	Nei	Nei	Nei	Ja
Verdi	0	0	0	0	1

Tre av de portugisiske partiene gir alle partimedlemmer stemmerett for valg av partileder, mens det i Spania bare er ett parti som gjør det samme. De portugisiske partiene inkluderer derfor partimedlemmer i større grad når det gjelder partiledervalg enn de spanske.

De to aspektene som jeg nå har gjennomgått er utslagsgivende for at de portugisiske partiene har høyere grad av direktedeltakelsesbasert IPD enn de spanske. Ulikheten mellom landenes partier er derfor et resultat av at det er flere portugisiske enn spanske partier som inkluderer partimedlemmer i direkte deltakelse gjennom interne referendum og partiledervalg. Fordi både ansvarliggjøring av partileder og hvem som velger partileder er to aspekter som skaper variasjon mellom disse landene, kan det virke som om det er forhold rundt partilederen som skiller de to landenes partier mest.

5.10 Konklusjon

I dette kapittelet har jeg kartlagt grad av IPD hos de portugisiske og spanske partiene ut fra de to indeksene jeg har konstruert. Jeg begynte med å vise til deskriptiv statistikk samlet for alle partiene på de to indeksene, som ga forventninger om noe variasjon for de to formene for IPD. Videre fant jeg at de portugisiske og spanske partiene har en relativt lik og lav gjennomsnittlig grad av både forsamlingsbasert og direktedeltakelsesbasert IPD.

Deretter presenterte jeg et scatterplot (figur 6) som ga en oversikt over de portugisiske og spanske partienes grad av forsamlingsbasert og direktedeltakelsesbasert IPD. Ved å se på informasjonen fra deskriptiv statistikk, scatterplottet og funnene som viser grad av IPD for de portugisiske og spanske partiene, kom jeg frem til at det virker som om variasjonen er større mellom partier internt i hvert av landene, enn mellom portugisiske og spanske partier som sådan.

Videre undersøkte jeg om en ser mønstre i variasjonen mellom partier på tvers av Portugal og Spania etter andel offentlig finansiering, ideologi og partienes alder for de to formene for IPD. Analysene viste at det var noen mønstre i variasjonen, men at dette ikke alltid var slik som forventet. Til slutt så jeg nærmere på de variablene som fører til mest variasjon mellom de to landenes partier, der det kom frem at aspekter ved partilederen er et aspekt som fører til variasjon mellom de to landenes partier.

6 Diskusjon og oppsummering av funn

6.1 Introduksjon

I dette kapittelet vil jeg diskutere funnene i kapittel fem, i lys av oppgavens problemstillinger og forventningene tidligere forskning og teori gir. Jeg vil først forsøke å belyse oppgavens første problemstilling. Jeg vil gå gjennom hvilke forventninger man fikk til problemstillingen ut fra tidligere forskning. Deretter skal jeg oppsummere de funnene fra kapittel fem som er relevante for problemstillingen, og peke på hvordan disse samsvarer med forventningene fra tidligere forskning. Videre skal jeg forsøke å svare på oppgavens første problemstilling. Denne strukturen vil jeg bruke videre i kapittelet, der jeg diskuterer resten av funnene i lys av oppgavens to gjenværende problemstillinger. Til slutt vil jeg konkludere og oppsummere hva jeg har kommet frem til i dette kapittelet.

6.2 Grad av internt partidemokrati

Opgavens første problemstilling er:

Hvilken grad av internt partidemokrati har partiene i de to nyere søreuropeiske demokratiene, Portugal og Spania?

For å forsøke å besvare dette spørsmålet skal jeg begynne med å peke på hva slags forventninger tidligere forskning om partier i nyere demokratier ga med hensyn til graden av IPD for de portugisiske og spanske partiene.

Som jeg har nevnt tidligere, hevder Van Biezen (2005:165) & Lisi (2015:25) at den historiske og institusjonelle konteksten rundt dannelsen til partiene i de nyere demokratiene har hatt stor påvirkning på hvordan de er i dag. Fordi de fleste partiene i de nyere demokratiene ble dannet av en intern elite, og siden de fikk liten tid til å bygge opp partiorganisasjoner utover kandidater og ledelsen før det første valget ble holdt, førte dette ofte til at deres interne partidemokrati er blitt preget av en sentralisert partistruktur, der partiledelsen sitter på mye makt. Videre vektlegger Lisi (2015:27) at partiledere i nyere demokratier er særlig autonome og har særlig mye makt, både fordi partiene er sentraliserte og fordi partilederne i liten grad holdes ansvarlige overfor partiorganene. Denne tidligere forskningen om partier i nyere demokratier skapte forventninger om at de portugisiske og spanske partiene ville ha en relativt lav grad av IPD, med liten grad av inkludering av partimedlemmer.

De første resultatene indikerer at både de portugisiske og spanske partiene har en relativt lav grad av forsamlingsbasert IPD, som kommer frem ved at ingen av gjennomsnittsverdiene er over midtverdien på 0.5. Videre så vi også indikasjoner på at de portugisiske og spanske partiene også har en relativt lav grad av direktedeltakelsesbasert IPD. Også for denne formen for IPD er begge lands partiers gjennomsnittsverdier under midtverdien på 0.5. Siden de to landenes partier har lave nivåer for begge de to formene for IPD, er partienes samlede gjennomsnittlige grad av IPD også relativt lav. Mine resultater synes derfor å være i tråd forventningene den tidligere forskningen til Van Biezen & Lisi om partier i nyere demokratier ga, når det gjelder deres grad av IPD. Jeg har for øvrig bare undersøkt graden av IPD, og sier derfor ikke noe om hvilke årsaker som forklarer funnene.

Svaret på problemstillingen er etter dette at de to nyere søreuropeiske demokratiene har en relativt lav grad av IPD.

6.3 Variasjon i grad av internt partidemokrati

Opgavens andre problemstilling:

Er det forskjell på de portugisiske og spanske partienes grad av internt partidemokrati?

Ut fra tidligere forskning om partier i nyere demokratier så vi at Van Biezen (2003:39-40) hevder at offentlig partifinansiering er særlig relevant for partiorganisering i de nyere demokratiene, fordi de mottok statlig støtte allerede fra partidannelsen. Siden Van Biezen hevder at statlig finansiering er særlig relevant for partiorganisering i nyere demokratier, og fordi de portugisiske og spanske partiene har en veldig lik andel statlig partisubsidiering, førte dette til en forventning om at offentlig partifinansiering kunne være en faktor som bidrar til likhet når det gjelder partiorganisering i de to landene. Van Biezen & Lisi peker på at de nyere demokratienes historiske arv har hatt stor påvirkning på hvordan partiene har organisert seg. Det er mange likheter ved de to landenes politiske utvikling. De har gått fra å være diktaturer til demokratier nesten samtidig. De har lignende valg og partisystemer. Disse historiske likhetene kan gå i arv i partiene, noe som kan tenkes å bidra til likheter mellom de to landenes partier med tanke på hvordan de organiserer seg.

Utover at Van Biezens & Lisis påstander skaper en forventning om at partier i nyere demokratier vil ha lik form for partiorganisering, sier de ikke så mye om hvor like partier er på tvers av land. Det finnes også forskjeller mellom Spania og Portugal som kan tenkes å ha ført til ulikheter med hensyn til hvordan partiene organiserer seg i de to landene. De to tydeligste ulikhetene er at Spania har utviklet seg til å bli en svært desentralisert stat, mens Portugal på den annen side har utviklet seg til å bli en sentralisert stat. Spania er i tillegg på sin side et konstitusjonelt demokrati, mens Portugal har en semipresidentialistisk styreform. På den annen side hevder Van Biezen & Lisi at disse ulikhetene ikke har hatt særlig påvirkning på partienes organisering. Kort oppsummert skaper tidligere forskning om partier i nyere demokratier en forventning om likhet når det gjelder de portugisiske og spanske partienes grad av IPD. Hvor like de vil være sies det derimot lite om.

Mine resultater indikerer at de to landenes partier har en ganske lik grad av forsamlingsbasert IPD. Men man ser også noe forskjell: de portugisiske partiene har en noe lavere gjennomsnittlig grad av forsamlingsbasert IPD enn de spanske partiene. Også for direkte deltakelsesbasert IPD har de to landenes partier ganske like nivåer. Her er det litt mer variasjon mellom de portugisiske og spanske partiene: de portugisiske partiene har en noe høyere grad av direkte deltakelsesbasert IPD. Ved å slå sammen gjennomsnittene for begge indeksene utjevner disse små variasjonene seg, og de to landene har en nesten helt lik grad av IPD.

Funnene virker med andre ord å stemme overens med forventningene fra tidligere forskning om partier i nyere demokratier. Tidligere forskning tilsa at en skulle finne relativt lik grad av IPD hos de portugisiske og spanske partiene, noe jeg også fant. Samtidig ga tidligere forskning ingen indisier med hensyn til akkurat hvor sterk grad av likhet en ville finne. Den lille variasjonen man ser mellom de to landenes partier er derfor interessant, fordi den viser at de to landenes partier ikke har en helt uniform grad av IPD.

Svaret på problemstillingen er etter dette at det er liten forskjell mellom de to landene. Begge lands partier har relativt lave nivåer av IPD. Men funnene viser også at de to landenes partier ikke er helt like. De spanske partiene har en noe høyere grad av forsamlingsbasert IPD enn de portugisiske, som på den annen side har en litt høyere grad av direkte deltakelsesbasert IPD enn de spanske partiene. Slår man sammen de to indeksene, er det nesten ingen forskjell mellom de gjennomsnittlige verdiene i de to landenes partier.

Et spennende tema for fremtidig forskning ville vært å undersøke årsakene som ligger bak de små forskjellene man ser. Van Biezen & Lisi hevder at ulikheter ved to landene, som styreform og desentraliseringens rolle i politikken, ikke reflekteres i landenes partiorganisering. Til tross for dette vil jeg på bakgrunn av mine funn likevel hevde at disse to ulikhetene mellom landene kan være to av flere faktorer en kunne analysert videre for å forsøke å finne ut hva som kan forklare de små forskjellene mellom de portugisiske og spanske partienes grad av IPD.

6.4 Variasjon mellom partier internt i landene, eller mellom portugisiske og spanske partier

Oppgavens tredje problemstilling stiller to spørsmål. For å gjøre diskusjonen mest mulig oversiktlig skal jeg ta for meg ett spørsmål av gangen. Det første spørsmålet i min tredje problemstilling er som følger:

Synes variasjonen først og fremst å handle om at spanske og portugisiske partier er ulike eller synes variasjonen å være mellom partier internt i hvert land?

Den deskriptive statistikken viste at variasjonsbredden mellom partiene totalt sett er på 0.47, noe som indikerte at man ville finne variasjon mellom partiene for forsamlingsbasert IPD. Ut fra scatterplottet (figur 6), samt gjennomgangen av hvert enkelt partis nivåer av forsamlingsbasert IPD, så vi at det var variasjon mellom de portugisiske og spanske partiene internt i det enkelte land. Gjennomgangen av de portugisiske og spanske partienes gjennomsnittsverdier for forsamlingsbasert viste at disse var ganske like. Denne lille variasjonen mellom de to landenes partier for denne indeksen, sammen med den noe større variasjonen mellom partiene internt i hvert land, er en indikasjon på at det er på partinivå det er størst variasjon når det gjelder forsamlingsbasert IPD.

Når det gjelder direkte deltakelsesbasert IPD, viste den deskriptive statistikken at variasjonsbredden mellom alle de ti partiene er på 0.5. Dette skapte forventninger om at en ville finne noe variasjon. Gjennomgangen av hvert partis grad av direkte deltakelsesbasert IPD viste da også at det er variasjon mellom partiene internt i både Portugal og Spania. Men da jeg sammenlignet de portugisiske og spanske gjennomsnittsverdiene for direkte deltakelsesbasert IPD, så jeg at de to landenes partier også for denne formen for IPD er

relativt like. Dette indikerer at det også for direkte deltakelsesbasert IPD er større variasjon mellom partiene internt i hvert land enn det er mellom de to lands partier. Svaret på spørsmålet som stilles i problemstillingen er at variasjonen man ser først og fremst synes å være mellom partier internt i hvert land.

Til tross for at det virker som om det er mellom partiene internt i hvert av landene en finner mest variasjon, så er det ikke store forskjeller det er snakk om. Dette er fordi de fleste partiene er relativt like også her ved at de fleste partiene befinner seg under midten av skalaen på 0.5.

6.5 Mønstre i ulikhet på tvers av de to landene

Det andre spørsmålet i oppgavens tredje problemstilling er som følger:

Er det noen mønstre som er i tråd med partiorganisasjonslitteraturens forventninger?

Som jeg pekte på i kapittel tre er det også perspektiver i partiorganisasjonslitteraturen som vektlegger faktorer hos partiene som skaper en forventning om at partiers organisering kan variere ut fra hva som kjennetegner dem og hvilke egenskaper de har. Disse faktorene danner en motvekt til likhetsperspektivet i partimodellene. Jeg pekte på tre av de faktorene som har fått mest oppmerksomhet. For å forsøke å svare på spørsmålet fra problemstillingen skal jeg først kortfattet gå gjennom den teoretiske bakgrunnen om disse faktorene og hvilke forventninger denne gir, og så tolke resultatene i lys av disse forventningene.

Den første faktoren er offentlig partifinansiering. Det hevdes i kartellpartimodellen at økt offentlig partifinansiering kan ha en sammenheng med at partier blant annet fremmer direkte deltakelse, som uravstemninger. Det hevdes at dette styrker inkluderingen av passive partimedlemmer, mens det kan svekke aktiviteten til aktive partimedlemmer og lokallag, noe som igjen kan øke partiledelsens makt (Katz og Mair, 1995:15-21). Fordi andelen offentlig partifinansiering kan variere for partier internt i ett land, kan en anta at: *portugisiske og spanske partier med høy andel offentlig partifinansiering i større grad vil inkludere partimedlemmer i former for direkte deltakelse enn partier med lavere andel offentlig partifinansiering.*

Mine funn viste veldig liten variasjon for grad av forsamlingsbasert IPD sett på bakgrunn av andelen offentlig finansiering. Funnene viser ingen tydelig sammenheng mellom graden av forsamlingsbasert IPD og partienes andel offentlig partifinansiering. For direkte deltakelsesbasert IPD, viste resultatene at partier som har en høy grad av offentlig partifinansiering i større grad inkluderer partimedlemmer i former for direkte deltakelse, enn partier med middels grad av offentlig partifinansiering. Dette tyder på at det kan være en sammenheng mellom offentlig partifinansiering og inkludering av partimedlemmer for de portugisiske og spanske partiene, og at dette kan være en faktor som bidrar til variasjon mellom partier. Dette mønsteret synes å stemme overens med forventningene en får fra partiorganisasjonslitteraturen om offentlig partifinansiering.

Den neste faktoren jeg pekte på som kan hevdes å skape variasjon i partorganisering, er partiers ideologi. I tilnæringer som vektlegger på historiske og institusjonelle omgivelser for å forklare hvordan partier organiseres, er stivhengighet et viktig aspekt: De politiske valgene som ble tatt da partier ble dannet, for eksempel deres ideologiske standpunkter, anses å være sentralt for deres fremtidige organisering (Allern, 2014:5). I partimodellen *massepartier*, var det særlig de sosialistiske partiene som inkorporerte de nye velgermassene som partimedlemmer. Fordi *massepartier* fra etterkrigstiden var kjent for å inkludere partimedlemmene sine gjennom forsamlingsbasert deltakelse, og fordi det først og fremst var sosialistpartiene som ble kategorisert som *massepartier*, kan det tenkes at dagens sosialdemokratiske partier bærer preg av denne arven fra *massepartiæraen*. På bakgrunn av dette forventet jeg at: *sosialdemokratiske partier i Portugal og Spania i større grad vil inkludere partimedlemmer i former for forsamlingsbasert deltakelse enn partier som tilhører andre partifamilier.*

Mine funn viste at det er partiene som tilhører den venstresosialistiske partifamilien som har lavest grad av forsamlingsbasert IPD. Partiene som tilhører de kristendemokratiske- og konservative samt de sosialdemokratiske partifamiliene, har på den annen side en noe høyere grad av forsamlingsbasert IPD.

Partiene som tilhører den kristendemokratiske- og konservative partifamilien har et litt høyere nivå forsamlingsbasert IPD enn partiene som tilhører den sosialdemokratiske partifamilien. Det er dermed et mønster i variasjonen, men det virker ikke å være i tråd med forventningene. Dette kan kanskje forklares ved det som ble kalt *contagion from the left*, som

er et uttrykk for at partier som tilhørte andre partifamilier tilpasset seg omgivelsene, og adopterte organisatoriske trekk fra de sosialistiske for å kunne være konkurransedyktige. En så det samme mønsteret i variasjonen for direktedeltakelsesbasert IPD.

Ut fra scatterplottet (figur 6) så man for øvrig at til tross for at gjennomsnittet viser et mønster for partiene på tvers av de to landene, er denne sammenhengen hovedsakelig drevet av de to kristendemokratiske- og konservative partiene i Portugal, og det sosialdemokratiske partiet i Portugal. Det er bare for de to partiene som tilhører den sosialdemokratiske partifamilien at man ser likhet på tvers av de to landene, noe som er viktig å være klar over når man tolker tallene.

Det tredje aspektet jeg pekte på som kan være en kilde til variasjon mellom partier, hvor gamle de er. Harmel & Janda (1994:269-271) peker på at postmaterialismen og det en kan kalle ”ny-politikk”, med flatere strukturer og økt internt partidemokrati, stiller krav om andre former for deltakelse i partier. På 1970- og 80-tallet dukket det opp flere nye partier som kunne kalles venstreliberale, partier som ofte delte den tradisjonelle venstresidens politikk, mens de også vektla nye saker, som miljø. De ønsket en form for partiorganisering som var annerledes enn den de fant hos de etablerte partiene. Derfor hevdet de *nyere partiene* å fremme blant annet deltakende demokrati (Kitschelt, 1988:127). Dette skapte en forventning om at: *”nyere” partier i Portugal og Spania i større grad vil inkludere partimedlemmer i former for direkte deltakelse enn etablerte partier.*

Mine funn viser at nyere og eldre partier har en nesten identisk grad av forsamlingsbasert IPD, som for øvrig er relativt lav, mens det er de fem partiene som ble dannet i løpet av overgangen til demokrati som har en høyere gjennomsnittlig grad av forsamlingsbasert IPD. Når det gjelder direkte deltakelsesbasert IPD, ser man at det samme mønsteret gjør seg gjeldende. De *eldre* og *nyere* partiene har ganske like verdier, mens *overgangspartiene* har en høyere grad også av direkte deltakelsesbasert IPD. Man ser et mønster i variasjonen, der overgangspartiene i større grad inkluderer partimedlemmer både gjennom forsamlingsbasert og direkte deltakelsesbasert IPD. Dette synes ikke å innfri forventningen om at de *nyere* partiene ville ha høyest grad av direkte deltakelsesbasert IPD

Jeg pekte på at det nyere spanske partiet IU, er det eneste partiet i Spania som holder interne referendum, mens det nyere partiet i Portugal ikke har implementert noen form for direkte

deltakelse, noe som bidro til at de *nyere* partiene hadde en lav grad av IPD sammenlignet med *overgangspartiene*. Hos partiet BE er partiledervalgprosessen på sin side uklar. På grunn av ønsket om å ha en flat struktur hevdes det at partilederens rolle ikke er tydelig definert. Partiet har derfor ingen formell definisjon av partilederens rolle. Fordi det er formelle forhold som undersøkes i analysen, slår dette negativt ut for tre variabler som måler aspekter som har å gjøre med hvem som velger partileder samt ansvarliggjøring av partileder. Det kan diskuteres om BEs grad av IPD får en valid måling på grunn av dette forholdet. Selv om funnene ikke innfridde forventningen til *nyere* partier, vil jeg for øvrig hevde at BEs udefinerte partilederskap kan tyde på at nyere partier fremmer en partiorganisering som skiller seg fra hvordan de etablerte partiene organiseres. Jeg pekte videre på at det er viktig å være klar over at mønstrene en ser etter partienes alder, kan komme av andre bakenforliggende forklaringer. Jeg viste til en situasjon der det tilsynelatende var en sammenheng mellom tilhørighet til partifamilie og partiers alder. Det er mulig at mønstrene i variasjonen kan forklares av partienes tilhørighet til partifamilie, og at det kan være et samspill mellom partifamilie og alder, og vice versa.

Svaret på det siste spørsmålet i den tredje problemstillingen er at man ser mønstre i variasjonen, men mønsteret synes ikke å stemme overens med forventningene hva gjelder påstanden om at *portugisiske og spanske partier med høy andel offentlig partifinansiering i større grad vil inkludere partimedlemmer i former for direkte deltakelse enn partier med lavere andel offentlig partifinansiering*.

Når det gjelder ideologi, så ser man et mønster der partier med tilhørighet til den venstresosialistiske partifamilien har en lavere grad av IPD enn partiene som tilhører den sosialdemokratiske og den kristendemokratiske- og konservative partifamilien. I teorien som jeg la til grunn for forventningen om at *sosialdemokratiske partier i Portugal og Spania i større grad vil inkludere partimedlemmer i former for forsamlingsbasert deltakelse enn partier som tilhører andre partifamilier*, hevdes det også at kristendemokratiske og konservative partier etter hvert adopterte former for organisering av sosialistpartiene for å være konkurransedyktige (Harmel, 2002:122). Det kan tenkes at dette har ført til at en ser at partier med tilhørighet til de kristendemokratiske og konservative partifamiliene, har en relativt lik grad av IPD. Heller ikke forventningen om at *"nyere" partier i Portugal og Spania i større grad vil inkludere partimedlemmer i former for direkte deltakelse enn etablerte partier*, ble oppfylt. Her så en et mønster der de *nyere* og *eldre* partiene hadde

lavere grad av både forsamlingsbasert og direktedeltakelsesbasert IPD, sammenlignet med *overgangspartiene*. Jeg pekte på at i Spania var det *nyere* partiet IU det eneste spanske partiet som holder interne referendum, mens det *nyere* portugisiske partiet BEs udefinerte rolle for partilederen slo negativt ut for partiet med tanke på begge indekser. Jeg vil hevde at nettopp dette indikerer at det er organisert annerledes enn de etablerte partiene.

6.6 Konklusjon

Jeg begynte dette kapitlet med å vise til oppgavens første problemstilling, nemlig: *Hvilken grad av internt partidemokrati har partiene i de to nyere søreuropeiske demokratiene, Portugal og Spania?* Deretter pekte jeg på hvilke forventninger en fikk til portugisiske og spanske partiers grad av IPD ut fra tidligere forskning om partier i nyere demokratier. Forskningen skapte forventninger om at de portugisiske og spanske partiene ville ha en relativt lav grad av IPD. Mine funn samsvarte med disse forventningene. Svaret på problemstillingen er derfor at de to nyere søreuropeiske demokratiene har en relativt lav grad av IPD.

Oppgavens andre problemstilling er: *Er det forskjell på de portugisiske og spanske partienes grad av internt partidemokrati?* Basert på tidligere forskning om partier i nyere demokratier, forventet jeg å finne at partiene i Portugal og Spania hadde en ganske lik grad av IPD. Funnene mine syntes å innfri denne forventningen. Samtidig fant jeg noe variasjon mellom de to landenes partier. Dette er interessant fordi det viser at de to landenes partier ikke er helt like. Svaret på problemstillingen er likevel at det er liten forskjell mellom de to landenes partier grad av IPD.

Den tredje problemstillingen inneholder to spørsmål, og jeg delte den derfor opp. Det første spørsmålet er: *synes variasjonen først og fremst å handle om at spanske og portugisiske partier er ulike eller synes variasjonen å være mellom partier internt i hvert land?* Jeg kom frem til at variasjonen man ser, først og fremst synes å være mellom partier internt i hvert av landene. Det siste spørsmålet i den tredje problemstillingen er: *Er det noen mønstre som er i tråd med partiorganisasjonslitteraturens forventninger?* Basert på partiorganisasjonslitteraturen kom jeg frem til tre forventninger til portugisiske og spanske partiers grad av IPD. Det var flere mønstre i variasjonen, men det var bare forventningen om at: *portugisiske og spanske partier med høy andel offentlig partifinansiering i større grad vil*

inkludere partimedlemmer i former for direkte deltakelse enn partier med lavere andel offentlig partifinansiering, som virket å være i tråd med funnene.

Denne analysen har gitt støtte til en del påstander fra forskningen til Van Biezen & Lisi, fordi mine funn viser at de portugisiske og spanske partiene har en relativt lik og lav grad av IPD. På den annen side er det noe variasjon mellom partiene i det enkelte land, og en så også mønstre i variasjonen mellom land. Dette tyder på at de portugisiske og spanske partiene ikke har en helt uniform grad av IPD, og at egenskaper og faktorer ved partiene kan ha bidratt til variasjonen man ser mellom partiene på tvers av de to landene.

7 Konklusjon

I oppgavens innledning pekte jeg på at den økte oppslutningen til de to nye partiene Podemos og Ciudadanos hevdes å ha ført til at Spania, etter parlamentsvalget i desember 2015, ikke lenger fikk en majoritetsregjering. Dette var svært overraskende med tanke på at Spania har hatt et stabilt to-parti system siden overgangen til demokrati. Videre pekte jeg på at protestene mot mangel på demokrati og voksende mistillit til politiske partier i Portugal og Spania gjør det interessant å undersøke hvor interndemokratiske de portugisiske og spanske partiene det ble protestert mot, er. Jeg ønsket å sammenligne internt partidemokrati mellom portugisiske og spanske partier. Jeg hevdet at en sammenligning mellom partier fra disse to landene er interessant fordi begge lands partier har blitt aktuelle etter protester og økende mistillit. I tillegg har det manglet kunnskap om variasjon mellom partier internt i nyere demokratier og mellom partier i ulike nyere demokratier, samt at det ikke tidligere har blitt gjort en bred systematisk sammenligning av internt partidemokrati mellom de portugisiske og spanske partiene. Dette ledet meg frem til oppgavens tre problemstillinger:

- 1. Hvilken grad av internt partidemokrati har partiene i de to nyere søreuropeiske demokratiene, Portugal og Spania?*
- 2. Er det forskjell på de portugisiske og spanske partienes grad av internt partidemokrati?*
- 3. Synes variasjonen først og fremst å handle om at spanske og portugisiske partier er ulike, eller synes variasjonen å være mellom partier internt i hvert land, og er det noen mønstre som er i tråd med partiorganisasjonslitteraturens forventninger?*

I kapittel to ga jeg en kort introduksjon til Portugals og Spanias politiske utvikling samt en presentasjon av de to landenes viktigste partier. Videre diskuterte jeg i kapittel tre begrepet IPD, og pekte på at jeg ville fokusere på inkluderingsdimensjonen av begrepet. Dette innebar at jeg ville kartlegge og analysere graden av inkludering av partimedlemmer når det gjelder organisatorisk struktur og partimedlemmers deltakelse i partiets interne debatter og avgjørelser, samt direkte deltakelse.

Videre i kapittelet gjennomgikk jeg tidligere forskning og teori. Den tidligere forskningen på partier i nyere demokratier skapte en forventning om at de portugisiske og spanske partiene ville ha en relativt lav og nokså lik grad av IPD. Jeg viste til bidrag og tilnærming i

partiorganisasjonslitteraturen som vektlegger faktorer hos partiene, og som skaper en forventning om at partiers organisering kan variere ut fra hva som kjennetegner dem og hvilke egenskaper de har. Jeg gjennomgikk de tre faktorene ved partier som har fått mye oppmerksomhet i partiorganisasjonslitteraturen, som er andel offentlig partifinansiering, ideologi og partiers alder, og pekte på hvilke forventninger disse gir til portugisiske og spanske partiers grad av IPD. Jeg viste også til eksisterende forskning om IPD hos portugisiske og spanske partier, og hevdet at det mangler systematiske sammenligner av partiorganisering i Spania og Portugal. Dette gjør denne oppgaven til et nyttig bidrag i debatten om partiorganisering i de nyere søreuropeiske demokratiene.

I kapittel fire pekte jeg på at for å kunne belyse oppgavens problemstillinger ville jeg anvende et datasett fra Political Parties Database-prosjektet (PPDB). Fordi data er samlet inn i perioden 2011-2013, er partisentrert og handler om flere viktige aspekter omkring partiers organisering, hevdet jeg at disse dataene ga gode muligheter til å kartlegge og analysere internt partidemokrati hos portugisiske og spanske partier.

Videre pekte jeg på at jeg ville operasjonalisere graden av internt partidemokrati, og konstruere to indekser for å måle portugisiske og spanske partiers grad av IPD. Den ene måler graden av forsamlingsbasert IPD, mens den andre måler graden av direktedeltakelsesbasert IPD. I kapittel fem kartla jeg graden av IPD hos de portugisiske og spanske partiene ut fra disse to indeksene. Videre diskuterte jeg disse funnene ut fra forventninger skapt av tidligere forskning og teori, og i lys av oppgavens problemstillinger. Oppgavens hovedfunn skal jeg peke på i avsnittet under.

Tidligere forskning om partier i nyere demokratier skaper forventninger om at portugisiske og spanske partier ville ha en relativt lav grad av IPD. Mine funn synes å samsvare med disse forventningene, og svaret på oppgavens første problemstilling er derfor at de to nyere søreuropeiske demokratiene har en relativt lav grad av IPD. Den samme forskningen skapte også forventninger om at portugisiske og spanske partier ville ha en ganske lik grad av IPD. Funnene mine syntes å oppfylle også denne forventningen. Det var imidlertid noe variasjon mellom de to landenes partier, hvilket er interessant fordi den viser at de to landenes partier ikke er helt like. Svaret på problemstillingen er derfor at det er liten forskjell på graden av IPD mellom partiene i de to landene.

Den tredje problemstillingen delte jeg opp. Det første spørsmålet var: *Synes variasjonen først og fremst å handle om at spanske og portugisiske partier er ulike eller synes variasjonen å være mellom partier internt i hvert land?* Funnene mine indikerer at variasjonen først og fremst synes å være mellom partier internt i hvert land. Det siste spørsmålet i den tredje problemstillingen er: *Er det noen mønstre som er i tråd med partiorganisasjonslitteraturens forventninger?* Basert på partiorganisasjonslitteraturen så jeg nærmere på tre forventninger til mulig variasjon i portugisiske og spanske partiers grad av IPD. Det var bare forventningen om at: *portugisiske og spanske partier med høy andel offentlig partifinansiering i større grad vil inkludere partimedlemmer i former for direkte deltakelse enn partier med lavere andel offentlig partifinansiering*, som syntes å være i tråd med funnene.

Funnene gir støtte til en del påstander fra forskningen til Van Biezen og Lisi, fordi de viser at de portugisiske og spanske partiene har en relativt lik og nokså lav grad av IPD. Men funnene viste også en liten variasjon mellom landenes partier, og jeg fant også mønstre i variasjonen mellom land. Dette tyder på at de portugisiske og spanske partiene ikke har en helt uniform grad av IPD, og at egenskaper og faktorer ved partiene kan ha en sammenheng med portugisiske og spanske partiers grad av IPD. Da jeg tok en nærmere titt på variablene som ga mest variasjon mellom de to landenes partier, så jeg at det var aspekter med tanke på partileder som ga mest variasjon. Det ville vært et interessant tema for videre forskning å undersøke nærmere hva som ligger bak variasjonen som er tilstede mellom de to landenes partier.

Utover det å bidra til kunnskap om portugisiske og spanske partiers IPD, legger denne oppgaven et grunnlag for fremtidig forskning om IPD for nyere søreuropeiske demokratier. For fremtidig forskning ville det vært interessant å utvide sammenligningen med flere portugisiske og spanske partier, da særlig det grønne portugisiske partiet, The Greens, og de to nye spanske partiene, Podemos og Ciudadanos. Det hadde også vært hensiktsmessig å utvide analysen til flere land, for slik å kunne sammenligne de portugisiske og spanske partiene med partier i både eldre og andre nyere europeiske demokratier.

Litteraturliste

Accornero, G., & Pinto, P. R. (2014). 'Mild Mannered'? Protest and Mobilisation in Portugal under Austerity, 2010–2013. *West European Politics*, 38(3), 491-515.

Adcock, R., & Collier, D. (2001). Measurement Validity: A Shared Standard for Qualitative and Quantitative Research. *American Political Science Review*, 95(3), 529-546.

Allern, E. H. (2014). *Political Parties and the New Institutionalisms*. Upublisert manuskript.

Allern, E. H., & Pedersen, K. (2007). The impact of party organisational changes on democracy. *West European Politics*, 30(1), 68-92.

Astudillo, J. (2012). 'Divide et Impera'? Office Accumulation in State-wide Parties and the Process of Decentralization in Spain. *Regional & Federal Studies*, 22(1), 25-44.

Berge, B. V., Poguntke, T., Obert, P., & Tipei, D. (2013). *Measuring intra-party democracy: A guide for the content analysis of party statutes with examples from Hungary, Romania and Slovakia*. Heidelberg: Springer.

Biezen, I. V. (2003). *Political parties in new democracies: Party organization in Southern and East-Central Europe*. Basingstoke: Palgrave Macmillan.

Biezen, I. V. (2005). On the theory and practice of party formation and adaptation in new democracies. *European Journal of Political*, 44(1), 147-174.

Biezen, I. V., & Hopkins, J. (2006). Devolution and electoral politics (D. Hough & C. Jeffery, Eds.).

Biezen, I. V., Mair, P., & Poguntke, T. (2012). Going, going, . . . gone? The decline of party membership in contemporary Europe. *European Journal of Political Research*, 51(1), 24-56.

Biezen, I. V., & Poguntke, T. (2014). The decline of membership-based politics. *Party Politics*, 20(2), 205-216.

Bruneau, T. C., Diamandouros, N. P., Gunther, R., Lijphart, A., Morlino, L., & Brooks, R. A. (2001). *Parties, politics, and democracy in the new Southern Europe* (N. P. Diamandouros & R. Gunther, Eds.). Baltimore: Johns Hopkins University Press.

Carty, K. R. (2013). *The challenges of intra-party democracy* (W. P. Cross & R. S. Katz, Eds.). Oxford, UK: Oxford University Press.

Christoffersen, A. K. (2013). *Introduksjon til Statistisk Analyse. Regresjonsbaserte Metoder og Anvendelse*. Oslo: Gyldendal Akademisk

Gómez, R., & Verge, T. (2012). Party patronage and party government in European democracies (P. Kopecký, P. Mair, & M. Spirova, Eds.). Oxford Scholarship Online.

Gunther, R., Montero, J. R., & Botella, J. (2004). *Democracy in modern Spain*. New Haven: Yale University Press.

Harmel, R. (1985). On the Study of New Parties. *International Political Science Review*, 6(4), 403-418.

Harmel, R., & Janda, K. (1994). *An Integrated Theory of Party Goals and Party Change*. *Journal of Theoretical Politics*, 6(3), 259-287.

Harmel, R. (2002). *Political parties in the new Europe: Political and analytical challenges* (K. R. Luther & F. Müller-Rommel, Eds.). Oxford, UK: Oxford University Press.

Hellmann, O. (2011). *Political parties and electoral strategy: The development of party organization in East Asia*. New York: Palgrave Macmillan.

Hughes, N. (2011). "Young People Took to the Streets and all of a Sudden all of the Political Parties Got Old": The 15M Movement in Spain. *Social Movement Studies*, 10(4), 407-413.

Jalali, C., Silva, P., & Moreira, D. (2012). Party patronage and party government in European democracies (P. Kopecký, P. Mair, & M. Spirova, Eds.). Oxford Scholarship Online.

Jensen, M. C. (2016). Tres países sin gobierno. *El país*. Hentet fra <http://www.elpais.com.co/elpais/opinion/columna/muni-jensen/tres-paises-sin-gobierno>

Katz, R. S., & Mair, P. (1995). Changing Models of Party Organization and Party Democracy: The Emergence of the Cartel Party. *Party Politics*, 1(1), 5-28.

Kitschelt, H. (1988). Organization and Strategy of Belgian and West German Ecology Parties: A New Dynamic of Party Politics in Western Europe? *Comparative Politics*, 20(2), 127.

Krippendorff, K. (2004). Reliability in Content Analysis. *Human Communication Research*, 30(3), 411-433.

Lisi, M. (2009). New politics in Portugal: the rise and the success of the left bloc. *Pôle Sud*, 30(1), 127-144.

Lisi, M. (2013). Rediscovering Civil Society? Renewal and Continuity in the Portuguese Radical Left. *South European Society and Politics*, 18(1), 21-39.

Lisi, M. (2015). *Party Change, Recent Democracies, and Portugal: Comparative Perspectives*. Lanham: Lexington Books.

Lund, T. (2002). *Innføring i forskningsmetodologi*. Oslo: Unipub.

Luther, K. R., & Müller-Rommel, F. (2002). *Political parties in the new Europe: Political and analytical challenges*. Oxford, UK: Oxford University Press.

Magone, J. M. (2004). *Contemporary Spanish politics*. London: Routledge.

Magone, J. M. (2004). *Contemporary Spanish politics*. (2. utg.). London: Routledge.

Ministerio del Interior. (2015, 21. desember). Hentet fra <http://resultadosgenerales2015.interior.es/congreso/#/ES201512-CON-ES/ES>

Newton, M. T., Donaghy, P. J., & Donaghy, P. J. (1997). *Institutions of modern Spain: A political and economic guide*. Cambridge: Cambridge University Press.

Poguntke, T., Scarrow, S., & Webb P. (2016). *Party Rules, Party Resources, and the Politics of Parliamentary Democracies: How Parties Organize in the 21st Century*. Upublisert manuskript.

Political Parties Database-prosjektet (PPDB) www.politicalpartydb.org

Ramiro, L., & Morales, L. (2010). *Political parties and democracy* (K. Lawson, Ed.). Santa Barbara, CA: Praeger.

Ramiro, L., & Verge, T. (2013). Impulse and Decadence of Linkage Processes: Evidence from the Spanish Radical Left. *South European Society and Politics*, 18(1), 41-60.

Ringdal, K. (2007). *Enhet og mangfold. Samfunnsvitenskapelig forskning og kvantitativ metode*. (2.utg.) Bergen: Fagbokforlaget.

Scarrow, S. E. (2005). *Implementing intra-party democracy*. Washington, DC: National Democratic Institute for International Affairs.

Sousa, L. D. (2001). Political parties and corruption in Portugal. *West European Politics*, 24(1), 157-180.

Teixeira, C. P., Tsatsanis, E., & Belchior, A. M. (2014). A 'necessary evil' even during hard times? Public support for political parties in Portugal before and after the bailout (2008 and 2012). *Party Politics*, 1-13.

Teruel, R. J., Aresté, B. O., López, B. A., & Montserrat, B. G. (2010) ¿Se han hecho más democráticos los partidos en España?: La evolución en las reglas de

elección del líder (1977-2008). *Revista mexicana de ciencias políticas y sociales* 208, 159-186.

Young, L. (2013). *The challenges of intra-party democracy* (W. P. Cross & R. S. Katz, Eds.). Oxford, UK: Oxford University Press.